

FEAR-TATHAICH NAM BEANN.

AN T-AONA MIOS DEUG, 1849.

“Gràdhachidh tu an Tighearna do Dhia, le d' uile chridhe, agus do
choimhearsnach mar thu fèin,”

PUBLISHED BY PATON & RITCHIE,
3 HANOVER STREET, EDINBURGH.
MDCCXLIX.

‘Gràdhachadh tu an Tighearna do Dhia, le d’ uile chridhe, agus do choimhearsnach mar thu fèin.’

FEAR-TATHAICH NAM BEANN.

AIR. XXIII.] AN T-AONA MIOS DEUG, 1849. [R'A REIC AIR SON
TRI SGILLINN

CONTENTS:—I. On the Moral and Religious Training of Children, page 695. II. The Admonition of the Town-clerk of Ephesus, page 700. III. Conversion of the Gentiles—Number, in the present time, listening to the teaching of the Gospel, page 704. IV. The Jewels—an Eastern Tale, page 707. V. A true Tale of a mother’s love—Illustration of the love of Christ to the sinner, page 710. VI. The Innkeeper’s son; or the fearful effects of the “love of Money,” page 713. VII. Manual of wisdom, page 717. VIII. Gaelic Proverbs (continued), page 719. IX. Anecdotes:—The South Sea Islander: “Thou God seest me,” page 723. X. Public News:—The Canadian Movement for Annexation with America—Destructive Inundation in the Punjab—The Hungarian Refugees—Spain and Portugal—France—Prussia—Disturbed condition of Ireland—Her Majesty’s health—Proposed day of Thanksgiving for the abatement of Cholera—Markets, &c., page 725.

I.

MU OILEIN CLOINNE.

“Teagaisg leanabh air an t-slige air an coir dha gluasad, agus ‘n uair a bhios e sean cha treig e i.”—Gnath. xxii. 6.

THUBHAIRT sinn mòran o àm gu h-àm mu sgoil, ‘us fòghlum a thoirt do chloinn; agus tha e féumail gu’n rachadh an tuille ’s an tuille a ràdh mu’n chuis leòsan aig a bheil ùghdaras thairis air an t-sluagh: oir chì sinn air a’ bhliadhna so, mar air bliadhna chan eile, na tighean-sgoile leth-fhaladh, ’s a’ chlann a ruith feadh nan tom, no nan diseachain mu thaobh an teallaich a’ dath’ an luirgnean ris a’ ghriosaich—ach a’ call cothrom air fòghlum ’s air maith nach ath-cheannaich iad fhad ’s is beò iad. Tha e cianail cia] neomothachail ’s a tha mòran de phàrantan na Gàedhealtachd mu’n dleasnas anns a’ ghnothach so—cia peacach ’s a tha iad a thaobh Dhé—cia cruidh-chridheach a thaobh an cloinne. Theireamaid riù le’r n-uile dhùrachd, far a bheil comas aca air a dheanamh, iad

a chur an cloinne do'n sgoil 'na thràth—'an tùs na h-òige—iad 'g an gleidheil ann gu riaghailteach, agus iad a dh'fheuchainn ri thoirt orra meas 'us miagh a bhi a' air ionnsachadh mar nì fèumail, agus mar nì urramach.

Ach tha 'n ar beachd a nis dol air ar n-aghaidh ré Aireamh no dhà gu labhairt mu earrann eile de dhleasnas phàrrantan ri'n cloinn—'s e sin an àrach 's an oilineachadh ann an cleachduinnean maithe—deagh-bhéus agus fior chràbhadh a theagasc dhoibh—agus cuimhnicheamaid an uair a tha soilleireachadh na h-intinn le eòlas uil-fhéumail; aig an àm chéudna nach eil ann an so ach meadhon a chum crìche. 'S i a' chrioch sin gun teagamh, leanabh a thoirt gu gluasad air an t-slighe air an còir dha gluasad—slighe an dleasnais agus na diadhachd—slighe na sìthe agus an t-sonais anns an t-saoghal so féin, agus a tha treòrachadh gu glòir shiòrruith anns an t-saoghal ri teachd. Tha e mar fhiachaibh air párrantan, cha 'n e mhàin tuigse na cloinne a soilleireachadh; ach feuchainn ri'n eridheachan 's ri'n aignidhean a sdiùradh gu ceart 'us gu maith—cha 'n e mhàin a theagasc dhoibh am Biobull a léughadh; ach a ghràdhachadh, agus deanamh d'a réir—an togail 's an oilineachadh air a leithid de dhòigh 's gu'm bi iad cùramach 'n an caithe-beatha làitheil air gluasad mar chloinn an Athar nèamhaidh—air gach uile nì a dheanadh o'n eridhe mar do'n Tighearna: agus feuchaidh sinn ri beagan sheòlaidhean a thoirt seachad mu na dòighean a's fearr gu so a thoirt mu'n cuairt.

Ach mu'n teid sinn air ar n-aghaidh bheir sinn fainear nì no dhà a tha fios aguinn a tha cleachdta aig párrantan aineolach a ràdh an aghaidh nan dleasnas so a tha sinn a' sparradh orra. "Is fuath-asach an obair a tha air daoine 's na làithean a th'ann ag éigheach ri párrantan mu oillein 'us togail dhiadhaidh a thoirt do'n cloinn. Bu shàmhach, siobhalta a bha gnothaichean a' dol 'n uair a bha na bu lugha air a radhuinn; agus faigheadh clann biadh 'us eudach 's bheir iad an cinn fhéin a mach a's t-saoghal mar a rinn an aithrichcean 's an seanairean." Chuala sinn duine no dhà a' labhairt mar so; agus tha 'n cainnt a' ciallachadh dìreach nach eil féum air a bhi cùramach, no saoithreach ann an oillein diadhaidh a thoirt do'n òigridh—gu'n dean iad maith nas leòir as ionais. Ach eia mar a ni iad—eia mar a tha iad a' deanamh as ionais? Nach 'eil àl an déigh àil a' fàs a suas ann an aineolas, 'an aingidh-eachd—'an ioma mi-bhéus. Cha 'n uarainn dhuinn a ràdh gu bheil an ginealach so a bheag idir nas fearr ciod air bith a tha iad nas measa na 'n fheadhain a thainig rompa. Gu cinnteach tha misg, tha neo-ghloine—tha bréagan, agus mèirle a' fàs nas lioumhoinne ann an cèarnachan de'n Ghàedhealtachd na bha iad. Tha gnothach ro eagallach dhiubh ann. Agus an uair a tha cùisean mar so, nach eil fènn air gu'n deanadh párrantan an tuille na tha iad a' deanamh anns an òigridh a sdiùradh air an t-slighe cheairt. Tha mòran dhiubh air slighe na h-éucorach, na tàmait, agus na sgrìos. Agus co aig a bheil a' choire so? Tha gu h-àraidh aig na párrant-

an leisge, mi-chlùramach nach do chaith saothair riù 'na thràth—aig na párantan aingidh a chomharrach a mach le'n droch ghnàth-achadh fhéin céum a' pheacaidh dhoibh. “Teagaisg leanabh air an t-slighe air an còir dha gluasad, agus 'n uair a bhios e sean cha tréig e i,” tha Dia na firinn ag rádh, agus tha eachdraidh an t-saoghal anns gach linn a' dearbhadh gu ro shoilleir gu bheil gnàthachadh cloinne 'am bitheantas a réir na togail a fhuair iad —a réir na chunnaic iad 'an tùs an òige. Is mòr—is ro mhòr na tha 'n earbsa ris gach párant'. Is tròm am mòl a tha air a thaobh a theaghlach fèin—a thaobh a choimhlearsnach agus, os ceann nan uile a thaobh a Dhé. An duine sin a tha 'togail cloinne ann an leisg 's an droch-bheirt, tha e 'deanamh na dh' fheudas e gu iadsan a sgrios. Tha e mar gu'm b' eadh a' sgàoileadh plàigh 'na choimhlearsnachd; oir is mòr a' phlàigh agus am mallachd 'am baile, no'n dùthach, bannal de dhroch òigrídh a tha ladarna, dal-ma ann am mi-ghnàthachadh. Agus gu sònruichte 'n uair a tha Dia ag rádh ris a' phàrant a thaobh gach leinibh, “Gabh an leanabh sin agus àraich air mo shonsa e,” agus tha'm párant ga àrach air son an diabhoil! Gu cinnteach gabhaidh Dia cunntas teamn agus eagallach dh'esan aig an là mhòr. Bithidh anaman a chloinne air an iarraidh air an uair “a nithear tòrachd air son fola.”

Cha'n eil e as an rathad matà, ach ro iomechuidh agus féumail, a dhùlùth-sparradh air párantan iad a dhùsgadh o'n eadail mu'n ghnothach mhòr agus sholeimite so. Cha'n eil clann air an àrach air son Dhé ach g' é ainnie; agus “tha bhlàth ann.” Tha'n saoghal fathasd a' luldhe ann an aingidheachd; agus cha'n eil fiuthair aguinn gu'n tig mòr atharrachadh air a' chùis gus an togar “clann da rireadh ann an oilein agus ann am fòghlum an Tighearna.” Ach na'm bitheadb aon ghinealach fèin air am mosgladh gu eùram anns a' ghnothach so—na'm bitheadh gach párant' anns an dùthach aig a' cheart àm ri tòseachduinn air a chloinn a thogail mar chloinn do Dhia thigeadh atharrachadh niòr agus sòlasach air an t-saoghal. Bhiodh uile theaghlach na talmhainn 'an àine ghoirid 'n an teaghlach do Dhia 'us do Chriosd.

✓ A rithis their daoine, “Tha'n diadhachd maith gu leòir na h-àite fèin; ach b' aill le ministeirean, agns le muinn-tir nan leabhrachaean gu'n robh ar n-aire uile air cràbhadh, 'us creideamh. A nis is aithne dhuinne nas fearr. Féumaidh sinn sealtuinn air an t-saoghal a tha 'lathair. Féumaidh sinn ceaird 'us cosnadh a thoirt do'r cloinn; 's cha'n e'n obair fhurasda dhoibh iad fèin a chothachadh leis a sin fhéin. “Am fear nach toir an aire air a ghnothach cha toir a ghnothach an aire air.””

Chuala sinn daoine gu minic a' labhairt mar so; ach tha 'bharail a th'aca ag éiridh o bheachd ro mhearrachdach a thaobh diadhachd—beachd gu bheil i 'toirmeasg do dhaoine a bhi firinneach, onorach, dichiollach 'n an gnothachan saoghalta—gu bheil i ag a' thàadh dhuinn a bhi 'dearmad nan dleasnais a tha mar fhiach-

ainn oirnn a choi-lionadh do'r co-chrétairean anns gach suidh-eachadh 'us inbh' anns a bheil iad. A nis dh' fheòraicheamaid dhiubh so a bheil iad da rìreadh a' creidsinn nas mi-fhreagarr-aiche air son a dhleasnais a chionn bhi 'na Chriosduidh. Am misd' am fear-pòsda, no bhean phòsda a bhi 'gràdhachadh Chriosd? Am misde do mhac no do nighean a bhi da rìreadh nan cloinn do 'n Athair nèamhaidh? Am misde do sheirbhiseach a bhi 'deanamh seirbhis do'n Tighearna? Am misd' am maighstir a bhi 'sior-chuimhneachadh gu bheil a Mhaighstir féin air nèamh? Am misd' ain fear-oibre a bhi 'cuimhneachadh gu bheil sùil a Dhé air a ghnàth, agus a bhi 'cluinnntinn a ghuth-san ag ràdh, "Ge b'e nì a gheibh do làmh r'a deanamh dean e le d' uile dhìchioll?" Tha dearbh fhios aig gach duine, nach misd' ach gur feirr gu mòr mòr gach neach air son aon dleasnais no dréuchd saoghalta a dh-earbar ris a bhi 'faireachduinn cunhachd a' ghràis sin a tha 'teag-asg do na h-uile "gach an-diadhachd agus ana-miann saoghalt' àicheadh, agus gluasad gu *stuama*, gu *cothromach*, agus gu diadhaidh anns an t-saoghal a tha làthair," a bhi fo dhrùghadh a' 'ghràidh sin a's e "coi-lionadh an lagha," agus "coimh-cheangal na foirfeachd"—'s e sin a bhi da rìreadh cràbhaidh, no diadhaidh. Bhiodh e na nì ro iongantach na'm biodh Dia air gnothaichean òrduchadh air a leithid a dhòigh agus gu'm biodh iadsan a tha 'deanamh seirbhis dha féin mì-iomchuidh air son an dleasnais anns a' bheatha so. Cha d' òrduich esan iad mar so; ach calg-dhìreach air atharrach. Tha e air a ràdh gu bheil an "diadhachd tarbhach a chum nan uile nithean, a' faotuinn gealladh na beatha a tha 'làthair, agus na beatha a tha ri teachd;" agus tha na bheil fa chomhair ar sùl gach là a' leigeil ris dhuinn gu bheil, auns a' chor a's bochduinne, agus a's saothirachaile tighin a nìos aig an duine *stuama*, onorach, fhìrinneach, nach 'eil 's nach bì aig an duine sgairmeach, fhuaisgailteach, aig nach 'eil sòradh air misg, no bréugan—aig nach 'eil suim no cùram mu 'anam no mu Dhia. Agus a bhàrr air a so tha freasdal an Tighearna air ioma dòigh nach 'eil sinne 'ghnàth a' léirsinn, ag ullmhachadh teachdantir dhoibhsan a tha ga ghràdhachadh agus 'ga iarraidh. "Iarraibh air tùs rioghachd Dhé agus 'fhireantachd-san agus euirear na nithe so uile ruibh"—'s e sin lòn agus eudach. Tha e 'ga ghealtuinn so; agus ged a theid nèamh, agus talamh thairis cha teid lide de 'fhoc-al-san thairis gus an coi-lionar e.

Cha ruig leas eagal a bhi air párrant air bith gu bheil e 'cur a chlonne air slighe bochduinn, no tàmaitl an uair a tha e 'g an sdiùradh sir slighe an Tighearna. 'Se gràdh Chriosd a bhi da rìreadh 's an anam o làithean na h-òige a theagaisgeas sinn—seadh, a cho-éignicheas sinn gu urram a thoirt do'r párrantan—gu gach mi-bhéus—gach amaideachd agus droch-bheairt a sheachnad—gu bhi firinneach mar sheirbhisich—gu bhi ceart mar mhaighstirean—gu bhi cothromach 'n ar gnothaichean—gu bhi seirceil ris na h-uile—gu bhi 'toirt glòire do Dhia le bhi paitl ann an oibríbh na firinteachd agus a' mhaithéis.

Aon uair eile. Chuala sinn feedhain, agus feedhain aig an robh barail àrd air an eòlas féin ag ràdh mu'n ghnothach so, "Ciod ach àicheadh air gràs an Spioraid a tha ann a bhi 'g ràdh urrad mu oilein a dheanamh cloinne diadhaidh. Mar 'eil an Spiorad a' beantuinn r'an crìdheachan is diomhain saothair nam párrantan peacach; agus 'n uair a thig Esan is leòir 'oibreachadh cumhachdach féin. Cha 'n 'eil ach gnothach dall a bhi mar so a' cur obair a' chréutair 'an àite oibre Spioraid nan gràs." Tha 'm beachd so aig mòran; agus tha e duilich a fhreagairt a chionn gu bheil e co buileach an aghaidh focail Dhé, agus an aghaidh tuigse agus réusain mar an ceudna. Tha Dia ag àithneadh do'n phàrant' a leanabh a theagascg air an t-slighe air an còir dha gluasad; ach tha 'mhuinnitir so ag ràdh nach 'eil géill r'a thoirt do àithne Dhé anns a' chuis. Tha iadsan ag ràdh, "Leig le d' leanabh gluasad air an t-sligh' a thogras e. Na gabh cùram no saothair m'a dhéighin. Ma dheònaicheas Dia 'iompachadh air dhòigh mhiorbhulich, agus 'an aghaidh na bheil e féin ag ràdh, is maith; ach mar dean Dia so, biodh an leanabh a' dol." 'Se so brìgh na cainnt ud, agus is eagallach i.

'Se Spiorad an Tighearna gu cinnteach a tha 'g ath-nuadhachadh an anama; ach is-ann tré nam meadhonan sin a shocraich e féin a tha e 'g a ath-nuadhachadh; agus a' mhuinnitir ud, a tha fo ainm urram a chur air an Spiorad le bhi 'diteadh fòghlum agus oil-ein, tha iad da rìreadh a' cath 'na aghaidh—'g a mhùchadh, agus a' cur campar air. Tha, oir nach e féin a tha anns an Sgriobtuir ag iarraidh oirnn ar clann a thogail ann an oilein, agus 'am fòghlum an Tighearna—an teagascg air an t-slighe cheairt—agus a' gealtuinn ma nì sinn so gu'm bi e air a bheannachadh dhoibh? 'Se Spiorad na firinn agus nan gràs a tha 'g ràdh mar so. Agus gu cinnteach tha iadsan a their, "Cha 'n 'eil éifeachd air bith ann an oilein no'm fòghlum, 's cha bhi sinn a' draghach riu," a' cath 'na aghaidh-san, agus ag àicheadh, an dà chuid, a chumhachd agus 'fhirinn.

Tha e 'na nì dall, agus truagh a bhi 'saoilsinn gu bheil a' chlann sin a tha air an togail ann an leisg 's an lunndaireachd—ann an eas-umhlachd 's an dalmachd—ann am bréagan 's an carachd—'am mionnan 's am briseadh Sàbaid—air an an t-slighe gu rath 's an t-saoghal so, no gu sith 's an ath-shaoghal. "'Se an t-ionnsachadh òg a's fearr." 'S ann ri oilein s ri àrach na h-òigridh a tha 'n gnàthachadh, 's an cor gu ro mhòr 'an earbsa. Agus mar so tha e 'na nì cudthromach thar tomhais do gach athair agus màthair teaghlaich na bheil 'n an comas a dheanamh gu an clann gu iéir a thogail agus a chleachduinn ri deagh-bheus agus ri cràbhadh—a thogail air an t-slighe air an còir dhoibh gluasad—agus ma chaomhainear sinn theid sinn air ar n-aghaidh gu 'chomharrachadh amach cia mar a' tha iad ri so a dheanamh.

II.

CLEIREACH BAILE EPHESUS.

'N UAIR a dh' àithn Cléireach baile Ephesus do'n cho-chruinneadh-adh an-riaghailteach, mu bheil cunntas aguinn 's an xix. caib. de Ghniomhara, "gun nì air bith a dheanamh gu h-obann," thug e comhairl' orra bhiodh ro fheumail do Chriosuidhean co maith ri Cinnich a thoirt fainear anns gach linn agus anns gach suidheadh-adh 'sam bi iad. Ged nach 'eil mi fèin aosda, gidheadh chunnaic mi iomad nì a'm' thuras tre fhasach an t-saoghal so a nochd dhomh co dochaireach 's a tha e a' chomhairle so chur an suarr-aicheas. Cha'n 'eil ni air bith, theagamh, anns a bheil sinn co ealamh gu dearmad a dheanamh air an earail so 's a tha sinn a thaobh breith a thoirt air aon a chéile. Tha uabhar anns a' chridhe nàdurra—"an eridhe a tha cealgach thar nan uile nithe agus anabarrach aingidh"—a tha toirt air muinntir earbsa mhòr a chur 'n an tuigse 's nam barailean fein; agus mar is eal'acha 'tha sinn a' toirt na binn a mach 's ann, mar is bitheanta, is déine 'tha sinn 'g a seasamh, 's a' leantuinn rithe.

Anns a' chearn sin de'n dùthaich 's an do chaith mise maduinn mo bheatha, bha duine ro thugseach, diadhaidh a chòmhnuidh; agus a thaobh gu'n robh e tearuinte, foighidneach, faicilleach, 'na ghiùlan, 's gu'n robh an saoghal a' soirbheachadh leis, theireadh luchd-mirrùin ris mar fhar-ainm, "Callum Faicilleach." Ach 'an àit' athadh a ghabhail de'n innisg so, mar a shaoil a luchd-fuath a dheanadh e 's ann a rinn e mòr uail as; agus bu tric a thubhaint e, nach d' thugadh e urrad riarachaidh dha ged a bheireadh Bàn-righinn Bhreatuinn, an t-urram 's an tiodal a's airde tha 'na comas da, 's a bha e gu'n do mheas, eadhoim a naimhdean, gu'm b' aithrdih e air ainm co òirdhearc.

Air dhomh coinneachadh ris air latha àraidh, agus a bhi 'bruidhinn mu chaochladh nithean, dh' fheòraich mi dh' e, ciod an dòigh air an d' fhuair e 'leithid de thùr, 's de ghliocas 's a bha aige, 's gu'n e riamh a dh' f'hàgail an eileiu 's an do rugadh e? "Se 'n t-aon duine (fheagair esan le fiambh-ghaire), mach o mì Shìlan-uighfhear beannuichte, 's o na sgriobhairean sin a bha air an gluasad le Spiorad Iehòbhah gus an Leabhar Naomha 'chur ri chéile, do'm mò a bheil mi fo chomainn, Cléireach baile Ephesus. B'e fear-comhairleachaidh m'athar romham; agus 's e m' fhear-comhairleachaidh-sa e ré iomad bliadhna. 'S iomadh iomradh a tha mi 'cluinniunn mu dhaoine glice na Gréig, 's na Ròimh, ach 's i mo bharail nach 'eil urrad gliocais anns na dh' fliùg iad uile de sgriobhaunnan 'n an déigh 's a th' anns na th' aguinn air mhaireann de na labhair an duine so; agus ma's miann leatsa, mo charaid gaolach, faotuinn roimh 'n t-saoghal gu seimh, socrach, gabhaidh tu e mar t-fhear-comhairle mar an eàudna." Air dha m' fhaicinn fo mhòr ionghnuadh leis an fheagairt a thug e orm, dh' aithris e an sgéul a leanas.—

“ Tha fios agad (deir esan) nach robh aon duine cloinne aig mo phàrantan ach mi féin; agus air an aobhar sin bha iad araon ro thoigheach u:nam, agus iarrtach air m’fhaicinn suidhichte ’s an t-saoghal ann an dòigh co socrach ’s a fhreagradh d’an staid. Au uair a bha mi mu cheithir bliadhna déug a dh’aois, dh’fheòraich m’ athair dhliom aon là, an robh dréuchd no oifig air bith a bu roghnaiche leam na chéile? Bha sinn ’s an àm sin a chòmhnuidh air an leitir sin a tha

“ _____ fagusg do chaolas a’ bharraich,
Far am faicte air m’aduinn ’s air feasgar gach là
Ioma eithear ’us làta ’dol seachad.”

Agus ’n uair a chithinn soithichean de gach mèudachd—o’n gheola bhigh gus an luing a’s mò ann an càbhlach Bhreatuinn—a’ seòladh seachad, bu tric a mliannaich mi ’bhi air bòrd; agus mar sin ’s e ’thuirt mi ri m’ athair gu’m bi ’n t-seòladaireachd oifig a b’fhearr leam na aon air bith eile. ’An àite, an dara cuid, aontachadh leam, no cur gu tur am aghadh, ’s e thubhairt e; ‘ Ro mhaith, mo ghiulan gaolach, tha ’mharachd araoen measail agus féumail, ’s cha ’n ’eil ni ’s am bith agamsa na h-aghaidh ma tha thu féin ’g a roghnachadh. Ach air tùs cuirea’maid ar comhairle ri Cléireach baile Ephesus.’ Mar so chuir e dàil mìos no dhà ’s a’ chùis, agus ré na h-ùine so nochd e dhomh gach cunnart agus cruadail d’am bheil maraichean buailteach—a’ chuideachd mhi-chiallach am measg am bithinn, agus a’ bhuaidh dhochaireach a bha e coltach a bhiodh aig eisimpleir na muinnir so air mo ghiulan-sa. ’S e thainig as an dàil a bha ’n so, gu bheil mise ’nis a’m thuathanach, ’an àite bhi’m sheòladair, mar a tha e coltach a bhithinn mar euirinn mo chomhairle ri Cléireach baile Ephesus. ’N uair a tha mi ’labhairt mar so, cha ’n ’eil mi idir ann am beachd gu bheil tuathnachas nas measaile na seòladaireachd; ach tha fios aig gach neach gu bheil cothrom aig an tuathanach air a leanabaibh a thogail ann an eagal ’s ann an oilein an Tighearna, agus a làithean a chaitheadh ann an cairdeamh gràidh a theaghlaich, an uair a tha ’n seòladair bochd a’ cur seachad a bheatha ’na fhògarrach o ’chéile ghràdhach, ’s o ’chìann ghaolach, agus a tha iadsan as eugmhais a chùram athair-eil-san.

“ Chaochail m’ athair mu’n robh mi ach cuig bliadhna fichead a dh’aois, agus dh’fhàg e ’mhaoin uile agam-sa. Do bhrigh gu’n do chaochail mo mhàthair bliadhna no dhà roimh m’ athair, bha mo dhachaidh, mar a dh’fheudas tu thuigsinn glé aonaranach; agus air an aobhar sin chomhairlich mo chàirdean dhomh pòsadh. Bha gruagaichean anns a’ chomhearsnachd a bha da rìreadh eireachdail, ’s aig an robh nì ’us earras, agus tha mi ’creidsinn nach diùltadh aon diubh an làmh dhomh, ’s mar sin cha robh mo chàirdean a’ faicinn aobhar gu dàil a chur ’s a’ chùis. Ach thuirt mi riù gu’n euirinn air tùs mo chomhairle ri Cléireach baile Ephesus. Mu’n àm so chunnais Dia iomchuidh gràinealachd agus olcas a’ pheachaidh a nochdadhbh dhomh, agus ann an àm iomchuidh dh’fhoills-

ich e dhomh mar a tha e ann an Iosa Críosd a' deanamh an t-saoghal réidh ris féin, gun bhi 'meas an cionta dhoibhsan a chreideas. Bha mi nis ag imeachd le m' aghaidh gu Sion; agus b'e 'n nì sònruichte a bha 'cur cùram orm gu'm biodh ise a gheibhinn mar bhan-chombanaich de'n aon intinn rium féin; agus mar sin an àite bhi 'na ceap-tuislidh 'nan bacadh, gur an a bhiodh i 'na còmhnuadh dhomh air mo thuras. Chaidh bliadhna seachad mu'm faca mi aon a fhreagradh dhomh, air chor agus an àite pòsadh aig cuig bliadhna fichead, gu'n robh mi cuig bliadh'n' déug thar fhichead mu'n do phòs mi. Mu dheireadh chunnaic an Tighearn iomchuidh aon freagarrach a chur ann aon rathad; agus ged nach robh aon chuid maise, no stòras aice anns an tomhas anns an robh iad aig cuid eile air an robh mi eòlach, gidheadh bha aice nì air an do chuir mise tuille fiach na air 'neamhnuidhean luachmhor.' Bha 'eridhe air a lionadh le gràdh Dhé, agus bha ciùineachd agus caoimhneas a nàdair da rìreadh comharrachte. Maille r'a làimh thug i dhomh a mhèud d'a eridhe 's d'a h-aignidhean 's a cheadaicheadh a dleasnas d'a Cruithfhear dh'i a dheanamh; agus mheal sinn ioma latha sona còmhla, 'a' brosnachadh a chéile gu gràdh 's gu deadh-oibrigh,' agus a' còmhnuadh le aon a chéile anns gach dleasnas a bha fiachaichte oirnn mar luchd-leanmhuinn air Críosd agus mar oighreachan air a' bheatha mhaireannaich. Ach chunnaic Dia a tha 'deanamh gach nì gu ro mhaith, ceart ise 'ghairm as an t-saoghal so gu bhi air a h-aonadh ri 'coimh-thional agus eaglais nan céud-ghin.' Tha fios aig Dia d'an léur an eridhe nach iarrainn-sa mo chrannchur a bhi air atharrach; oir ged a tha'n dealachadh so 'na chall domhsa car seal, tha e dh'ise 'na bhuanachd do-labhairt, agus tha mi 'caitheadh fuigheal mo bheatha 's an t-saoghal so ann an làn dòchas gu'n 'téid mise ga h-ionnsuidh-se, ged nach tig ise gu bràth 'am ionnsuidh-sa.'

Ann an so thainig tioma air Callum còir, thionndaidh e 'chul-thaobh rium agus mhothaich mi dha 'siabadh nam déur o 'ghruaidh-ean; ach ann am beagan tìne chaidh e air aghaidh le a sgéul.

"Tha mi ann am bhall agus mar an ceudna 'am fhear-dréuchd ann an eaglais a tha 's a' choimhhearsnachd. Bho cheann ochd no naoi 'bhliadhna chanach chaochail ar ministeir gaolach, agus bha càileigin de chonspaid a'm measg a' chomh-thionail 'an àm taghaidh an aodhair a chaidh 'na àite. Thachair dhomh-sa gu'n robh mi air an taobh a bu laige. Tha eadhoin Críosduidhean ullamh aig a leithid so a dh' àm gu ruith a leigeil le 'm faireachduinnean nàdurra, agus mar sin, cha toilicheadh ni air bith, an toiseach, iadsan a bha 'dh' aon bheachd riumsa ach gun dealaicheadh-maid sinn féin o chàch gu buileach; ach thubhairt mi riu, gu'n euirinn féin air tìus mo chomhairle ri Cléireach baile Ephesus, agus 's e 'bh' ann gu'n do lean iad uile m' eiseimpleir. Cha b' urrainn domh féin coire air bith fhaotuinn do theagastg no do bhuidhean-intinn an neach de'n d' riuu cùch roghain, ach a mhàin gu'n robh mi 'saoil-sinn gu'm faighinn an tuilleadh fòghlum agus buannachd o theag-

asg aon eile 'bha 'n ar tairgse. Chunnaic mi gu'm b'e mo dhleas-nas striochdadh do bheachd an àireamh a bu lionmhoire; oir b'i mo bharail gu'n robh an nì da rìreadh o'n Tighearna. Bha mi air mo lionadh gu mòr leis a' chéud teagastg a chuala mi uaithe 'an déigh dha bhi air a thaghadh, o bhriathran an Abstoil Phòil ris na Corinti-anaich, 'cha'n e ur cuid a tha mi 'g iarraidh, ach sibh féin; 'agus nochd e gu'n robh cridhe aige 'bha 'eur thairis le gràdh agus le tairis-neachd, 's gu'n robh e mar an céudna làn mhothachail air cudthrom an dréuehd 's an robh e. Bho 'n àm so mach bha mo mheas air ar n-aodhair gaolach a' dol a'm mèud gach latha. Ged nach robh e 'na 'dhuine deas-bhriathrach' mar bha Apollos, gidheadh bha e, coltach ris-san, 'cumhachdach anns na Sgriobtuiribh; ' agus bha 'leithid a dhòigh aig' air a theagastg a thoirt dachaidh a dh' ionns-uidh na h-intinn a bu doilleire, 's gu'n d'fhàs e ro ainmeil mar fhear-teagastg ann an glé bheagan ùine. 'An déigh dha bhi beagan mhiosan 's an dréuchd ghairm e an Seisean uile cruinn, agus chuir e f'an comhair meadhonan a bha 'na bheachd a chur air bonn a chum maith spioradail a choimh-thionail a chur air aghaidh, agus gu sònruichte chum buannachd na muinntir òig. Chunnaic mi gu'n robh gach nì a thug e far comhair da rìreadh féumail, agus thairg mi fèin mo chòmhnhadh dha a chum na nithean sin a ghiùlan air an aghaidh, nì a ghabh e gu toileach. Leis a so bha sinn gu tric air ar toirt còmhla; agus b' ann an sin a chunnaic mise ni bu shoilleire a dhiadhachd agus a luach. 'S e nis caraid is dilse agus is toighiche leam a tha agam anns an t-saoghal so; agus tha mi 'n dòchas gu bheil Dia a' faicinn iomchuidh a chaomhnadh iomadh bliadhna gu bhi 'faire thairis, agus a' beathachadh an tréud air an d'rinn a Spiorad naomha fèin fear-coimhead dh'e, agus tha e 'na chulaidh shòlaist dhomh gu'm feud e 'bhi 'na fhear-iùil do m' shliochd 'n uair a bhios mise am luidhe ann an suain a' bhàis, leatha-sa nach maireann, ann an uaigheas na Cille-mòire.

"An déigh Mullach-buidhe fhàgail agus tighin a chòmhnuidh do'n ghabhaltas 's a bheil mi, thug mi fainear gu'n robh an gàradh criche eadar Donachadh Bàn 's mi fèin leagta gu lèar. Nochd mi do Dhonachadh co féumail 's a bha e gu'm biodh an gàradh air a thogail; agus an déigh dhomh seòrsa de chunntas a dheanamh suas air ciod an cosdas gus an tigeadh e, 's a chur fa chomhair, dh' aontaich e air ball leis gach ni 'bha mi 'g iarraidh. Fhuair mise fear-togail, 's chuireadh an gàradh a suas; ach gu tubaisteach thainig an cosdas, mar is minic a thachair, gu tuille mòr 's a shaoil mise, agus 's e thachair gu'n do dhiùlt Donachadh Bàn aon sgillinn ruadh a phàigheadh de'n chosdas throm a bha 'n so. Cha robh comas air; agus o 'n bu mhise ghabh an obair os làimh b' eigin domh na h-uile peighinn a phàigheadh. Chomhairlich mo chàirdean uile mi gu Donachadh a shumanachadh gu cùirt an t-Siorram; ach thuirt mi riù gu'n cuirinn mo chomhairle air tùs ri Cléireach baile Ephesus. An ceann beagan sheachduinnean, 'n uair a bha ùin' aig fearg Dhonachaidd air traoghadh 's air sioladh, sgrìobh mi litir d'a ionns-

uidh anns an do chuir mi'n céill co duilich 'sa bha mi gu'n d' thainig easaonachd air bith eadar ruinn; nochd mi dha am féum a dheanadh an gàradh d'ar cui'd fearainn araon; thuirt mi ris nam pàigh-eadh e a roinn dé'n chosdas mar a dh'aontaich e dheanamh an toiseach gu'm pàighinn-sa mo roinn féin, a thuille air na thainig an obair ga ionnsuidh thairis air na shaoil sinn; agus cho-dhùin mi le dòchas, a dh'aindeoin gach ni a thainig eadar ruinn, gu'm biodh-maid fathasd co càirdeach, 's eo coimhearsnachail 's a bha sinn riamh. Do bhrigh gu'n robh mi fiosrach gu'n robh Donachadh ro dhian 's an nàdur cha robh dad fiughair agam gu'm biodh mòran braidh aig mo litir air. Air an ath latha fhuair mi fios-freagairt a thug mòr thoileachadh dhomh, agus a chuir da rìreadh iongantas orm. Cha'n e mhàin gu'n tug e mòran taing dhomh air son an dragh a ghabh mi, 's gu'n do rinn e cinnteach mi á càirdeas 's á deagh choimhearsnachd; ach chuir e dara leth a' chosdais am ionnsuidh, eadhoin gus an fheòirling! Mar so, le m' chomhairle 'chur ri m' sheana charaid an Clèireach, chaidh mi as o'n imcheist, 's o'n an-tlachd, gun ghuth air a' chosdas, a tha'n déigh tagradh an lagha; agus ghléidh mi càirdeas neach, a tha coltach nan euirinn a mach air, a bhiodh 'na nàmhaid domh ré a bheatha, agus aig an robh làn chomas air ioma mi-thlachd a chur orm nan gabhadh e'na cheann sin a dheanamh."

Cha'n eil teagamh nan ceadaicheadh àine dhomh nach tugadhi "Callum Faicilleach" iomadh eiseimpleir de'n nàdur chéudna dhomh. Mheas mi na dh'aithris e co féumail 's an uair a phill mi dhachaidh gu'n do ghabh mi mo pheann 's gu'n do chuir mi sìos gach facal a thuirt e rium air eagal gu'n di-chuimhnichinn iad; agus uaithe sin gus a so cha d' thainig nì eudthromach air bith fa'm chomhair nach do chuimhnich mi air comhairle luachmhòr Clèireach baile Ephesus. Tha mi'm beachd nach li e neo-flreag-arrach an cur 'am màlaid an Fhir-thathaich; agus tha mi'n dòchas gu'm féud iad a bhi'n am meadhon gu iomadh aon de'm luchd-dùthcha 'choimhead o na trioblaidean a tha gu minic a' teachd orra 'an lorg an dalmachd 's an cion-faiceil. "Mu'n tòisich thu nì air bith, smuainich ciod a' chrioch a dh'fheudas tighin air."

S.

III.

IOMPACHADH NAN CINNEACH—AN AIREAMH MHOR A THA AIG AN AM A' GABHAIL RIS AN T-SOISGEUL.

THA luchd-aidmheil a' chreidimh Chriosduidh 'am bitheantas a' sealtuinn le déidh, agus le dòchas ris an là anns an tig "lànachd nan Cinneach" a steach do Eaglais Chriosd, agus 'am bi aon tréud air thalamh gu léir, eadhoin mar a tha aon Bhuachaille ann. Tha iad a' creidsinn gu bheil àm a' teachd anns an tig na h-uile gu eòl-

as air an fhìrinn—anns am bi iad da rìreadh air an saoradh o aing-idheachd, 's air an deanadh naomh' agus glan. Ach cha 'n eil ann an so ach fann dhòchas nach 'eil fiuthair air bith aig mòran dhiubh fhaicinn air a choi-lionadh. Cha 'n eil an creideamh mu'n chùis so a' deanamh drùghadh air bith air an gnàthachadh. Cha 'n eil iad a' faireachduinn gu bheil gnothach air bith aca-san làmh a ghabhail anns an obair ud a chur air a h-aghaidh nas faide na tha ùrnuigh fhaersuing, fhann, fhuar an tràs 's a rithis a thaobh "luath-achadh glòir nan làithean deireannach" a' dol. Agus tha daoine marso a' gabhail 'ealladh ris an obair mhòir so, agus neo-shuimeil m'a déighin a chionn nach 'eil iad da rìreadh a' gabhail thuca féin gu'm bheil iompachadh nan Cinneach, no ath-philleadh nan Iudhach 'n an nithean a thachras ri'n linn-san. "Thig na gnothaichean mòra so mu'n cuairt aig an àm a shònruich an Tì Uile chumhachdach, agus 's e 'n nì briagha e 'n uair a thig e; ach 's iomad atharrachadh a dh'fhéumas tighin air an t-saoghal mu'n tachair a leithid. Cha 'n eil mòran de choslas r'a fhaicinn aig an àm." Mar so tha daoine 'faireachduinn 's a' labhairt gu ro mbinic. Tha iad a' smaoineachadh air ath-nnadhachadh a chinne-daonna mar nì a tha ri tighin uair-eigin roimh dheireadh an t-saoghal. Agus o na tha deireadh an t-saoghal, a réir am beachd-san, fada fad air fallbh cha 'n eil féum do dhuine beò 'bhi 'cur mòr dhragh air féin 'sa' chùis. A nis cha 'n abair sinn aig an àm a bheag gu 'leigeil ris co mi-réusanta 's a tha 'chainnt 's an gnàthachadh so. Ma tha na Cinnich ri bhi air an iompachadh 's ann trid nan Criosuidhean a chur na firinn d'an ionnsuidh. Cha 'n eil Dia ag òrduchadh na crìche as eugais nam meadhonan. 'S ni mò a their sinn a' bheag mu àrd-dhleasnas gach Criosuidh ann an eòlas a Shlànuighfhir féin a thoirt do gach neach a tha aineolach air. 'S cha 'n abair sinn, aig an àm, focal mu'n fhàidheadaireachd ro shòlasaich a tha 'g innseadh air mhodh co riochdail gu'n tig an là anns am bi uile rioghachdan na talmhuinn 'n an rioghachdan do'n Tighearna agus d'a Aon ungtá: 's cha mhò 'their sinn a bheag mu na comharran soilleir a tha gach bliadhna a' leigeil ris air gu bheil an t-àm ait, agus beannaichte ud a' tarruing dlùth. Ach euiridh sinn f'a chomhair air ar luchd-léughaidh cunntas air ciod an tional a steach—ciod an obair mhòr—ciod an t-iompachadh, agus an soilleireachadh a tha 'dol air an aghaidh aig a' cheart uair a'm measg nan Cinneach, agus tha sinn a' guidhe orra dlùthaire a thoirt dha.

Tha e ionchuaidh ainmeachadh gur ann o Shearmoin a chuir-eadh a mach o cheann ghoirid le ministeir ainmeil, agus diadhaidh a th'ann an Lunnainn—*Henry Venn* (agus feudaidh sinn a ràdh mac ministeir ro ainmeil mar an ceudna) na tha sinn a' tarruing a' chunntais. Cha 'n eil mòran as fearr cothrom air fios fhaghluinn air na cùisean na esan, o'n t-suidheachadh 's a bheil e; agus cha 'n eil duine air bith nas firinniche na e. Feudar gabhail ris na bheil e ag ràdh mata gun amharus, agus gun teagamh.

Tha esan ag ràdh gu bheil air a bhliadhna so an àireamh a lean-

as dhiubhsan a bha 'n an Cinnich ag éisdeachd ri teagasg nan Soisgeulach (*Missionaries*) a chuireadh d'an ionnsuidh le cuideachd-an diadhaidh o chaochladh chèarnachan de'n Eaglais Chriosduidh:

Ann an Innsean na h-Aird-an-Ear, agus ann an Eilein <i>Ceylon</i> dlùth dhoibh, tha àireamh còrr agus ceud 's a ceithir mile,.....	104,133
Ann an ceann 'n Iar <i>Africa</i> , còrr 'us aona mile déug thar fhichead,.....	31,796
'An ceann deas <i>Africa</i> , deich 'us ceithir fich-ead mile,.....	90,041
Ann an Eilein <i>New Zealand</i> , còrr 'us sea mile déug 's dà fhichead,.....	56,696
Ann an Eileanan a' Chuain mu dheas (<i>South Sea Islands</i>) còrr 'us sea fichead 's a sea déug mile, ...	156,480
Am measg Innseanaich America mu Thuath, còrr 'us ochd mile déug,.....	18,578
De chaochladh sheòrsachan, còrr 'us sea mile, ...	6,150
De dhaoine-dubha nan Innsean 'n Iar a' dlùth-achadh air trì cheud mile, ...	287,656
Uile gu léir, seachd ceud, aon déug 's dà fhichead mile, cuig céud 'us deich thar fhichead sluaigh, ...	751,530

Dhiubh so tha còrr 'us naoi fichead 's a deich mile (190,495) de luchd-comunnachaidh, agus an fheadhain eile 'n an luchd-éisdeachd. Tha 'n t-Ughdar ag ràdh nas faide, a réir nan tuairmeas a's fearr air an urrainnear ruigheachd a nis mu sgaoileadh an t-Soisgeil ann an céud linnean na h-Eaglaise, nach robh thar cuig ceud mile (500,000) a ghabh ris a' chreidimh Chriosduidh aig deireadh na ceud linne—aig ceann cheud bliadhna. A nis cha 'n eil ach eadar ceithir fichead 'us ceud bhliadhna o rinn Eaglaisean Criosduidh—'s e sin *Protestanaich*—(oir cha 'n 'eil sinn ann an so a' toirt ionradh air na Pàpanaich) a' bheag a b'fhiù ainmeachadh anns an t-Soisgeul a chur a dh' ionnsuidh nan Cinneach; agus bu ghlé shuarrach na chaidh a dheanadh gus o cheann eadar leth-cheud 'us trì fichead bliadhma. Nach mòr—nach iongantach an gnothach matà, ma 's e 's gu bheil a' cheart urrad àirimh de dh' anama neo-bhàsmhor air am beothachadh—air an iompachadh—air an aonadh ri Criosd le Spiorad Dhé anns an linn so 's a bheil sinne beò 's a bha anns an linn 's an do dhealraich solus glòrmhor an t-Soisgeil air an t-saoghal dhorecha air tùs—ann an linn nan abstol 's nam mìorbhulean—ann an liun an t-Slànuighfbir féin!

Ach cia mar air bith a tha so, tha dearbhadh cinnteach aguinn gu bheil an àireamh ro mhòr ud—còrr 'us seachd ceud gu leth mile dhiubhsan a bha 'n an Cinnich aineolach, iodhol-aorach, a nis —aig an àm so—fo éisdeachd 's fo theagasg na firinn mar a tha i ann an Criosd: agus na ficheadan mile dhiubh a' toirt gach dearbh-

adh air gu bheil an fhìrinn so a' drùghadh orra gu buadhmhòr 'us gu cumhachdach. Nach 'eil ann an sin aobhar taing agus molaidh

"Dhasan a ghràdhach anama dhaoin',
'S a dhoirt gach braon d'a fhuil,
A chum ar ciout' a għlanad uainn,
'S ar deanamh nuadh gu tur."

Gu cinnteach tha aobhar aguinn briathran fonnmhòr, dealasach an t-Salmadair a thogail o'r eridheachan, "O! seinnibh do'n Tighearna laoidh nuadh; oir rinn e nithe iongantach; dh' oibrich a dheas-làmh agus a ghàirdein naomh slàinte dha. Thaisbein an Tighearna a shlàinte; an sealladh nan cinneach dh' fhoillsich e 'fhìreantachd, * * * chunnaic nile chriocha na talmhainn slàinte ar Dé."—

Salm xcvi. 1—3. Gu sònruichte tha aobhar aig gach aon a tha 'g altrum gràidh do Chriosd, no do anama dhaoine, mosgladh as a chodal, 'airm-chatha 'chrioslachadh uime; agus dol a mach gu còmh-nadh leis an Tighearna anns an obair mhòir agus għrāsmhoir a tha e aig an àm a' giùlan air aghaidh. Tha e dleasach do gach duine a bhi le 'ùrnuigh, agus le 'mhaoin a' cuideachadh a réir a chomais ann an craobh-sgaoileadh an t-Soisgeil air feedh an t-saoghail aig an àm; agus feudaidh eagal a bhi orrasan a tha 'fantuinn air an ais —a tha 'pasgadh an làmhan 's ag ràdh, "Feithidh sinn beagan fhathasd gus am faic sinn ciod gus an tig na nithe mòra so gu léir" —gu'n tig orra mallachd Mherois—agus sin ann an ùine nas giorra na tha dùil aca.

Aon fhocal eile theireamaid aig an àm. Tha iad liomhòr ann a their fo ainm mòrain gliocais, Gur fuathasach an t-airgiot a thàtar a' cosd anns a h-uile gnothach de'n t-seòrsa so, agus gur ro bheag buil a tha 'tighin uaith. A nis dh' ainmich sinn ann an Aireamh roimhe gur còrr beag agus seachd ceud mile punnd Sasunnach 's a' bhliadhna na bheil air a thoirt do gach cuideachd Shoisgeulach air uachdar an t-Saoghail. Tha Geintileach air a thoirt fo éisdeachd an t-Soisgeil mu choinneamh gach Punnd dhiubh so, agus cunntas maith mhiltean thairis. Cha 'n 'eil sinn 'an dùil matà gu bheil mòran a their nach fiù anam neo-bhàsmhor a bhi air a sdiùradh air slighe na slàinte Punnd Sasunnach 's a bhliadhna.

F. B.

IV.

NA SEUDAN—SEANN SGEUL IUDHACH.

BHA fear-teagaisg ainmeil ann roimhe so d'am b'ainm *Rabbi Mèir* a bha comharaichte air son a dheadh għiulain—air son a bhàighealachd agus a chaoimhneis. Cha robh de theaghħlach aige ach dà mhac a bha āluinn, eireachdail. Għrādhhaich *Rabbi Mèir* iad le gràdh ro mhòr: cha bhiodh e sona ach 'n uair a bhiodh e 'n an cuideachd. Bha iad cho ionnsuichte anns an lagħ 's gu'm b' e iarrtas gach àrd agus losal a bhi 'n an cuideachd.

Air là Sàbaid, am feadh a bha an Sgrìobhaiche, *Rabbi Mèir*, a' teagasg ann an aon de na Sionagoguibus, fhuair a dhà mhac bàs. Dh' iarr neach éigin a bha 's an lathair rabhadh a thoirt do 'n *Rabbi* mu'n ni bhrònach a thachair. Ach thubhairt a bhean, a bha ri caoidh agus ri bròn air son a cloinne, "Na rachadh neach sam bith a dh' innseadh an sgedòil mhuladaich so do'm fhear-pòsda. Mo thruaighe! 's tuilleadh 'us luath a dh' fheumas mi an sgéul brònach so innseadh mi féin. O! shaoil mi gu'in b' iad a shiabdh fall-as fuar a' bhàis bhàrr clàr m' eudainn an uair a bhithinn a' tilgeadh an deò! Shaoil mi gu m b iad a dhùineadh mo shùilean air an t-saoghal so, 'an déigh do m' spiorad a thuras a ghabhail troimh ghleann dorcha sgàil a' bhàis. O! nach mise a bhiodh 'am luidhe fuar marbh 'n an aite an uair a thig m' fhear-pòsda dhachaidh."

Air dh'i so a ràdh, dh' óirich i, agus chuir i an dà chorp taobh ri taobh air an eislinn a leag iad air an leabaidh phòsaidh, agus sgaoil i plaith-lin thairis orra. Shiab i an sin na deòir bhàrr a sùilean, agus dheasaich i biadh do'n fhear-theagaisg a bha 'tighin dhachaidh anns an fheasgar, fuar, sgith, agus ocrach.

Cho luath 's a thainig an *Rabbi* dhachaidh, b' e 'cheud fhocal a thubhairt e, "C'ait' a bheil mo dhà mhac gus am beanaich mi iad? Bha mi mì-shuaimhneach fad an là do bhrigh 's nach robh mi 'g am faicinn fa m' chomhair mar bu nòs." Air dha am biadh a chuir a bhean air a bheulthaobh a bheannachadh, dh' fheòraich e a rithist, "C'ait' a bheil mo dhà mhac gus an òl iad maille ri um de'n chopan so a bheannaich mi?" "Cha'n 'eil iad fad air falbh (fhreagair ise), cha'n fhada gus an am faie thu iad."

Air dha itheadh do'n aran a chuir a bhean f'a chomhair, bha e ann an suidheachadh cairdeil mar bu ghnàthas leis an déigh dha obair an latha 'chur seachad. Bha e 'nis a' feitheamh gus an d' thigeadh a dhà mhac a stigh a chur seachad an fheasgair ann an conaltradh càirdeil agus fòghluimte. An uair a bha e mar so 'na aonar, labhair a bhean ris anns na briathran a leanas:—"Tha ceist chudthromach agam r'a fheòraich, agus o nach 'eil neach sam bith a lathair tha 'mliann orm a cur ort aig an àm so. Thainig (ars ise) Flath eireachdail 'an rathad o cheann beagan làithean, agus thug e dhomh séudan luachmhor gu cùram a ghabhail diubh gus an d' thigeadh e air an tòir. Bho na fhuair misè na séudan dh' fhàs iad mòran ni bu luachmhoire 'n a m' sheilbh. An uair a chunnaic mise iad air tùs cha b' fhiach iad ach ro bheag; ach an diugh cha 'n 'eil a dh' airgiod, no dh' òr air an t-saoghal mu'n iadh a' ghrian na cheannaicheadh iad. Thainig am Flath air an tòir: innis dhomh a nis an toir mi dha air an ais iad?" "Is ceist sin (ars esan) nach bu chòir imheist a chur ort. C'ar son a shòradh tusa a chuid féin a thoirt air ais do neach sam bith? B'fhearr leam an nathair shligneach, le 'gath gòbhlach, fhaicinn suainte mu d' bhràighe no nì sam bith fhaicinn ann a d' sheilbh nach bu leat féin, agus neach eile 'ga thòrachd." "Ro cheart (ars ise); ach gidheadh, cha robh a mliann òrm an tabhairt air an ais gus am faiceadh tu iad."

Air dh'i so a ràdh thug i an *Rabbi* do'n t-seòmar anns an robh an dù bhràthair sinte taobh ri taobh air an eislinn. Sheas i aig taobh na leapach, agus thog i a' phlaith-lìn o'n dù chorp.—“Mo chlann! mo chlann! Mo mhic! O! mo mhic!” ghlaodh *Rabbi Meir* le tuireadh géur, “O! mo dhà mhac. Solus mo shùl! soillse m' intinn. Bu mhise ar n-athair, ach O! bu sibhse mo luchd-teagaisg anns an lagh. O! nach do bhàsaich mise mu'm faca mi mo dhà mhac sinte air na clàraibh !”

An uair a bha *Rabbi Meir* a' dol air aghaidh mar so le tuireadh brònach, thionndaidh a bhean a culthaobh agus ghuil i gu goirt. Cho luath 's a thug a deòir faochadbh dh'i thionndaidh i agus rug i air làimh air a fear-pòsda, agus labhair i mar so:—“A *Rabbi*, nach do theagaisg thu dhomh nach bu chòir dhuinn a bhi ann an imcheist air son na séudan sin, a thugadh dhuinn ri ghleidheadh, a thoirt seachad air an ais. Tha thu a' faicinn 'an sin nan séudan priseil. Nach e Dia a thug dhuinn iad ri'n gleidheadh? Thainig Dia an diugh féin air an tòir. Beannaichte mata gu robh ainnm an Tighearna.” “Agus beannaichte gu robh ainnm an Tighearna air do shonsa mar an cùdha; oir is fior an sgrìobhadh a thubhairt, ‘Cò 'gheibh bean shubhaileach? oir tha a luach gu mòr os ceann chlach uasal. Earbaidh eridhe a fir aisdé, agus cha bhi féum aige air creich. Fosglaidh i a béal le gliocas, agus tha lagh a' chaoimhneis air a teangaidh. *Amen.*”

Sguir an *Rabbi* d'a thuireadh—thug e taing do Dhia—agus cha deachaidh oidhche riamh thairis air, nach do chuimhnich e air na séudan priseil le urrad de shubhachas agus de dhubbachas.

Tha aguinn ann an so firinn ro fhéumail chudthromach air a cur an cùill, mar a tha e cleachdta le muinntir na h-Aird-an-Ear a dheanadh, ann an sgéul, no ann an cosamhlachd. Tha aguinn dir-each soilleireachadh air na briathran sin, “'Se 'n Tighearna 'thug seachad—'s e 'n Tighearna 'thug air falbh;” agus na'n tugamaid so fainear, theireamaid mar a thubhairt am prìomh-athair diadhaidh o shean, “Beannaichte gu'n robh ainnm an Tighearna.” Cuimhnicheamaid

“Gach ni ri 'n canar leinn gu faoin
Ar maoin 's ar stòras féin,
Is iasad goirid aon-la e,
'S grad-dhiolar e gu lèir.”

Cuimhnicheamaid gur h-iasad no coin'eal a mhàin a tha aguinne de dh' aon sochair thalmhaidh, agus nach ion dhuinn a bhi 'gearan an uair a tha 'n t-iasad air a ghairm dhachaidh. Beachd-smuainicheamaid air a so, agus bu chòir dha a thoirt oirnn taing agus buidheachas iocadh do Dhia air son gu'n d'fhuair sinn an seilbh, 's an toilintinn co fada.

Tha so fior; ach co a bheir fainear e 'n uair a tha iad a' caoidh air son cùile ghràdhaich—air son leanaibh ghaolaich—air son mic air a ghearradh as ann an tréine a neirt? Bheir iadsan aig a bheil tuigse, gliocas, 'us cràbhadh. Aeh nach féum sinn caoidh air

son an leithidean so de sgarachdainn chràitich? Tha sinn mi-nàdurra mur dean sinn caoidh; ach tha sinn *mi-dhiadhaidh*, agus *mi-chéilidh* ma ni sinn gearan agus monbhur, no ma tha sinn a' géilleachduinn do dhuhb-bhròn 's do eu-dòchas. Ge b'e sòlas, no aoibhneas a thug ar clann, no ar càirdean dhuinn riamh, 's tiодh-lac—saor-thiodhlae e o Dhia a chaoimhneis air nach robh còir, no toilteanas aguinne. Thugamaid moladh dha matà air son a liutha latha geal grianach 's a mheal sinn. Ach a thuille air a so cha'n 'eil e 'toirt uainn an iasaid féin gun seilbh bhuain agus mhaireann-aich ann an nì a's airde agus a's fearr a thairgsin dhuinn—gun e féin féin a thairgsin dhuinn mar ar cuibhrionn shiornruith. Tha e 'g ar smachdachadh a chum ar maith—chum 's gu'm bitheamaid 'n ar luchd-co-pairt de 'naomhachd-san.

“ 'S e Dia bheir dhuinn gach co-flurtachd
No ghearras iad air falbh;
Mu thug e leis, 's e fein thug uaidh;
Beannuicht' gach nair biodh aimh!

Beannuicht' gu siorruidh gu robh Dia!
Cha ghearrain sinn ni 's mò;
Docrach no socrach biodh ar cor,
Dhuits' Athair gu robh glòir! ”

D. Mc F.

V.

GRADH MATHAR D'A LEANABH—SGEUL FIOR.

Bho cheann a nis còrr 's dà fhichead bliadhna, bha bantrach bhoched 'na còmhnuidh ri taobh aon de na lochan sin a tha co llon-mhor anns a' Ghàedhealtachd. 'N uair a dh' fhalbh a fear-taice bha 'bhocheduinn a' feuchainn glé chruaidh rithe, 'us bha 'm màl a' dol thairis oirre a dh' aindeoin a caomhnaidh agus a dichill. Bha e mar bheagan làithean de'n Chuingeis (Féill-Brèanuinn), agus bha fios aice mar cuireadh i beagan cruinn roimh an là sin gu'm biodh a' Bhàirlinn a' feitheamh oirre, agus bha e ro chràiteach leatha smuaineachadh air an imrich le a dileachdan lag.

Bha aona charaid aice air taobh eile na dùthcha a dh' iarr oirre nan tigeadh cruidh-chàs 'na caramh dol d'a ionnsuidh agus gu 'n deanadh e na dh' fheudadh e air a son. 'N uair a dh' fhartluch cuisean oirre féin chuir i roimpe dol gus an duine cneasda 'bha'n sud, agus moch air maduinn toiseach samhraidh thog i a leanabh—aois dà bhliadhna—air a gualainn, agus dh' fhalbh i a chur a comhairle ris a' charaid a bha co caoimhneil rithe. Bha 'n t-astar fada; agus a thuille air a so, 'an déigh deich mile no mar sin de chòmhnràid air srath a' ghlinne bha am fri-cheum a' ri uchdaich chais, agus fa dheireadh a' dol troimh bhealach cumhann, ereagach, doirbh a bha 'fosaladh air mullach an aonaich. Bha 'mhaduinn ciùin, àillidh, mar is nàdurra do mhaduinn Chéitín; ach goirid 'an déigh a'

mheadhon là thainig smal throm air an spéur, agus 'an àine ghoirid dh' eirich gaillionn mhòr shneachda, air a bheil iomradh fath-asd anns an dùthaich sin mar a' ghailionn shamhraidh a bu truma 'chunnaiceas riamh. Bha 'n cur 's an cathadh deuchainneach air a' bhantraich 's air an leanabh; ach chothaich i air a h-aghaidh gus an d' ràinig i am bealach anns an sgàirn. Choinnich doininn co ro chruaidh i ann an so 's nach b' urrainn i le 'h-uile neart dol air a h-aghaidh; agus air son tilleadh air a h-ais mo thruaighe! cha robh tigh no fasgadh 'ga còir, 's bha 'n sneachd cheana domhain air an làr. Dh' fheith i tachdan ri taobh aon de na clachan mòra a bha anns a' bhealach; ach feith no sineadh cha tainig air an doininn. Bha i a' sior eiridh—a' sior fhàs na bu ghàbhaidh. Bu ghoirt, thar innsidh, eridhe na bantraich anns a' chàs so; ach air dh' i fhaicinn nach b' urrainn i dol air a h-aghaidh—gu'm meilicheadh am fuachd i far au robh i, agus nach robh de neart aice na ghiùlaineadh an leanabh air ais—chuir i roimpe na dh' fheudadh i 'dheanamh gu esan a thèarnadh, ciod air bith a thigeadh rithe féin. Chuir i dh' i a' chuid bu mhò de 'h-aodach tana, gann féin—phaisg i a balachan gràidh gu dlùth anna so—chàirich i e ann an còs creige 'am measg ghasan fraoich 'us rainich, agus co luath 's a thug an cadal esan thairis, air dh' i 'earbsa le 'h-uile dhùrachd ri Dia, thill i air a h-ais le dòchas gu'n ruigeadh i a bothan féin, agus gu'n euireadh i na coimhersnaich gu cobhair a dheanamh air-san.

Chaidh an oidhche dhò-bhi a bha 'n sin thairis. Dh' eirich grian an latha maireach gu dèarsach, ait. Chaidh an doininn seachad; agus air feadh a' għlinne sin chiteadh cunntas dhaoine air gach taobh de'n rathad a' mion rannsachadh, 's ag iarraidh feadh an t-sneachda. Mu dheireadh, air do fhear dhiubh tighin gu torran beag a b' àirde na chéile, thug e glaodh bròin as. Chruinnich càch gu grad m'a thimchioll, agus 'an so fhuair iad a' bhantrach bhochd fuer marbh. Dh' innis a h-éideadh gann ciod an oidhrip a thug i gu 'leanabh a thèarnadh; agus ghabh an sluagh air an aghaidh le dòchas gu'm faigheadh iad tèaruint e. 'N uair a rainig iad iochdar a' bhealaich chual iad goirt chaoirean naoidhein os an ceann, agus fhuair iad am bròinein gu fallain, slàn, air a dhlùth shuaineadh ann an eudach na màthar a mheas a beatha féin suarrach ann an coimeas ri a bheatha-san.

Is ioma déur a chaidh a shileadh air son na bantraich bhochd, agus air an t-Sàbaid 'na dhéigh b' ioma cridhe air an d' rinneadh trom dhrùghadh an uair a labhair ministeur na Sgìreachd—duin' aosmhòr, urramach—duine deas-chainnteach, agus blàth-chridh-each r'a shluagh mu'n ghràdh a bha 'n sud—agus a bha 'na shamh-ladh air gràdh a bu doimhne a chaidh a nochdad do gach peacach.

Chaidh deagh chùram a ghabhail de'n dilleachdan. Thainig e gu àite duine, dh' fhàg e a thir-dhùthchais, agus cha robh sgéul air car mòran àine. Ach còrr 'us dà fhichead bliadhna an déigh tois-each ar n' aithris, bha mac ministeur na Sgìreachd ud a' searmon-

achadh ann am baile Ghlascho, agus aig là frithealaidh Sàcramaint shoileimte na Suipeir, air dha bhi 'labbairt ri eo-thional lìonmhor d a luchd-dùthcha mu ghràdh do-labbairt an t-Slànuighfhir, dh innis e dhoibh sgéula na bauntraich agus a mic—agus thbhairt e,—“Na m biodh am mac ud beò, ciod a' bharail a bhiodh agaibh air—ciod an cridhe a dh' fhéumadh a bhi aige na m biodh e gun taing gun ghràdh do'n mhàthair a thug a beatha féin air son a bheathasan—mur deanadh sealladh air an earradh—air an trusgan sin's an do phaisg i e's a ghaillinn, mòr dhùighadh air? Agus ciod na cridheachan a dh' fhéumas a bhi agaibhse mur dean sealladh ~~air~~ cuimhneachain gràidh, agus bàis Chriosd air ur son-se mòr dhùighadh oirbh—ma bhi os sibh gun ghràdh dhà-san a rùisg e féin gu sibhse 'chòmhach le trusgan fireantachd—a thug a bheatha féin air son ur beatha-sa?”

Là no dhà 'na dhéigh so, thainig fios 'hun a' mhinisteir gu'n robh duine tinn a bha ro dhéigheil air fhaicinn. Chaidh e 'g a amharc, agus air dhà-san a bha 's an leabaidh breith air làimh a' mhinisteir sheall e gu ro dhùlùth 'na eudann, 'us thubhairt e ris. “Cha'n eil sibh ga'm aithneachadh, 's cha'n urrainn gu'm bitheadh. Ach 's maith a tha mise 'g ar n-aithneachadh-se, 's bu ro mhaith a b aithne dhomh ur n-athair caomh agus urramach. Bha mise air allaban an ioma tir chéin—an cath s'an cogadh air son mo righ 's mo dhùthcha. Thainig mi do'n bhaile so o cheann latha no dhà 's mi'n droch shlàinte. Air an t-Sàbaid chaidh mi mar bu dù dhomh do'n eaglais far an cluinninn firinn Dhé ann an càinain m' òige—anns a' Ghàelic bhasda, bhinn. Chuala mi sibh ag innseadh mu'n bhantraich, Is mise (thuirt an seann saighdear, agus an reachd a' tighin 'na muineal) Is mise mac ud na bantraich. Cha do dhù-chuimhnich mi gràdh mo mhàthar. Cha deachaidh e riamh as mo bheachd, agus anns a' chearna 'b' fhaid as de'n t-saoghal anns an robh mi b'e mo shìor dhùrachd gu'm biodh mo chnàmhan air an càradh ri 'taobh anns a' chnoc 's a bheil ise 's mo dhàimhich gu léir. Ach 's e so a tha 'ga m' ruigheachd 's 'ga m' chràdh. Cha tug mi riamh gu so fainear gràdh iongantach an t-Slànuighfhir ann e féin a thoirt air mo shonsa, peacach truagh, gràineil, ifrinn-thoillteanach mar a ta mi. Tha mi 'ga idheachadh mo dhoille, agus cruas mo chridhe. O! 's e Dia féin a thug oirbh an sgéul ud innseadh. Cliù d a ainm nach robh bàs mo mhàthar caomh gu buileach ann an diomhain: oir tha'n gràdh a nochd i dhomhs' an sin air a bheannachadh leis an Spiorad gu solus a thoirt domh seach mar bha agam riamh roimhe air gràdh Iosa do m' anam. Tha mi 'ga léirsinn—tha mi 'ga chreidsinn—tha mi 'ga fhaireachduinn 'am chridhe. Fhuair mi fasgadh 'us dion 'am sheann aois far an d'fhuair mi e 'an tùs mo làithean—an nau sgoltadh na creige—ach 's i 'Carraig nan àl;'" agus an sin le 'shùil togta an àird, agus le dealas mòr dh' aithris e na briathran drùigh-teach sin, “An di-chuimhnich màthair a leanabh-ciche gun iochd a dheanamh air mac a cùim? Feudaidh eadhoin iadsan di-chuimhn-

eachadh, ach cha dì-chuimhnich mise thusa," deir an Tighearna.— Isa. xlix. 15.

Gu'n robh an Tighearna a' beannachadh léughadh an sgeòil so gu taiseachadli chridheachan nan uile a bheachdaicheas air.

G. C.

VI.

MAC AN OSDAIR—SGEULA FIOR.

FIR-THATHAICH Ionmhuiun.

— Thug mi fainear anns an xix. Aireamh an cunntas a thug sibh dhuinn mu'n "Or-cheard;" agus anns an xx. Aireamh "Beatha Eoghain 'Ic Leòid," eachdraidhean tha mi 'creidsinn a ni mòr dhrùghadh air eridheachan ur léughadairean, agus a bhios 'n am fianuisean buadhmhòr do bhriathran an abstoil, 's e sin, "An dream le'n àill a bhi beartach, tuitidh iad arn am buaireadh, agus ann an rìbe, agus ann an iomadh anamiainn amaideach agus ciurrail, a bhàthas daoine ann am milleadh agus ann an sgrios."—1 Tim. vi. 9. Ach mo thruaighe! cha ruig sinn leas dol co fad air ar n-ais, no ar rioghachd féin fhàgail air son sgéulan de'n t-seòrs' ud; oir tha eadhoin anns na ceart làithean so, nithean a' tachairt co sgreamhail 's air an euala sinn riamh iomradh. Cha'n 'eil ach seachduinn no dhà o'n a chrochadh uile-bheist dhuine ann an Sasunn, air son bean, triùir chloinne agus searbhanta sgiobair luinge, a bha 's an àm ann an Innsean na h-aird an Ear, a mhort! Ann an làthà no dhà tha fear 'us bean ri'n crochadh 's an dùthach cheudna air son fior chombanach dhoibh féin a mhort! B'e "gaol an airgid" bu choireach ris gach nì dhiubh so.

Chuala mi'n sgéul a leanas air aithris o cheann ghoirid; agus ma bheir sibhse àite dha ann ur duilleagan curidh sibh mor chomain air ur seirbhiseach dileas agus umhal,

G. Mc C.

Dlùth air baile àradh anns a' Ghearmailte bha tigh-òsda air a chur 'suas a chum féum an luchd-turais a bha 'gabhlail an rathaid. Air làthà àraidh thachair gu'n deach' fear-an-tighe, a bhean, s'a' sheirbhisich gu Fèill a bha s'a' choimhearsnachd, agus dh'fhlàg iad am mac a bu shine, gil' òg stròthail, a' gabhlail cùram de'n tigh. Ann an dùthach ud, mar ann an ceannan eile de thìr-mòr na h-Eòrpa, tha na h-Iudhaich ro liomhòr. Air an là so thachair do fhìor sheann duine dhiubh a bhi gabhlail an rathaid, agus gu grad bha e air a bhualadh le tinneas claoïdheach. Dh'iarr e fasgadh 's an tigh-òsda, agus fhuaire e sin gu suilbhìr Tha na h-Iudhaich, mar tha fios aig gach neach, ro ghléusda, sheòlta gu stòras a chur eruinn. Thug an t-òganach fainear faine ro luach-mhòr a bha air laodag an Iudhaich. Shanntaich se e, agus chuir

Sàtan 'na chridhe an seann duine mharbhadh, agus mar sin gu'm faigheadh e féin sealbh air gach beairteas a bha aige. Ghabh e fàth air an duine thinn a bha, gun eagal gun amharus, 'na luidhe ann an aon de na seòmraichean; agus le sgian mhòr bhùird réub, 'us mhill se e, gus mu dheireadh an do chuir e gu tur as da. Thug e 'n sin deth gach ni luachmhor a bha aige, agus mu dheireadh thilg e 'n corp air an dùnan ann an rùn adhlacadh as an t-sealladh. Mu'n deach' aig air so a dheanadh bhuail a leithid a dh' uamhas e air son a' ghniomh a rinn e 's gu'n tugadh e 'n saoghal gu léir ged bu leis e, air son gu'm b' urrainn e 'bheatha sin a thug e air falbh aiseag air a h-ais; ach fbuair Sàtan na bha 'na bheachd a thoirt gu buil, agus cha robh 'nis de chombh hurtachd aige r'a thoirt da ach mar a thug na h-àrd-shagartaibh agus na seanairean do Iudas, "Ciod e sin domhsa, amhaire thusa air sin." Gun feitheamh ris a' chorp adhlacadh, thug e 'chasan as a dh' ionnsuidh a' bhaile-puirt a b' fhaisge dha, ann an rùn an dùthach fhàgail.

Bha 'n t-slighe a ghabh e 'dol troimh choille dhomhail, agus aig taobh an rathad bha duin' òg 'na chadal. Dh' aithnich am mort-air air a dhreach's air 'éideadh gu'm b' Iudhach esan mar an céud-na. Bha 'n sgian leis an d' rinn e 'n cron fathasd 'na chuideachd, agus ciod a bhuail 'na cheann ach gu'n cuireadh e 'sgian ann am pòc' an neach ud, ann an dòchas 'n uair a thigeadh an tòir 'na dhéigh gu'n deanta gréim air an Iudhach, 's mar so gu'n caileadh iad a lorg fein car tacain.

Rainig e 'm baile-puirt; ach o nach robh soitheach deas gu seòladh dh' atharraich e 'ainm agus ghabh e cairtealan ann an tigh-òsda 'bha aig iomall a' bhaile, gus a faigheadh e cothrom air an dùthach fhagail. Bha e 'na òganach flathail, eireachdail; agus 's e bh' ann gu'n do ghabh nighean fhir-an-tighe, gruagach chéutach mu'n aon aois ris féin, mòr thlachd dh'e. A thaobh gu'n robh e tapaidh, sgiobalta, agus eòlach air dréuchd òsdair, thug fear-antighe dha 'nighean r a pòsadh; agus mar sin bha e air a ghabhail a stigh do'n teaghlaich: ach gu tilleadh ris a' chuid eile de'r sgéul.

Mu'n do dhùisg an t-Iudhach a bha 'na chadal ri taobh an rathaid thainig dà shaighdear air, agus 'n uair a chunnaic iad bàrr na sgi'ne a bha dearg le fuil, a mach as a phòca, rinn iad greim air; agus a dh' aindeoin gach iompaidh a dh' fheuch e ri chur orra, tharruing iad leò e gus a' bhaile-mhòr a b' fhaisge, agus 'an sin bha e air a thilgeadh 'am priosun.

Ré a' cheud mhios bha e ro fhadalach, agus bha e 'g amharc air aghaidh le mòr fhiughair ri latha na deuchainn; oir bha e earbsach as a neo-chiontas féin. Air aon là dh' fheòraich e do fhear-coimhead a' phriosuin an robh leabhar dlùth air a bheireadh e dha a léughadh gu 'chianalas a chur dh'e? "Tha leabhar an so (fhreagair esan) a bha air fhàgail an dì-chuimhn' le priosanach a bha aon uair fo'm chùramsa; agus faodaidh thusa fhaotuinn mas miann leat fhad 's a' bhios tu 'n so." "Ciod an seòrsa leabhair a ta ann?" dh'fheòraich an t-Iudhach. "Matà cha 'n urrainn mi sin innseadh

dhuit (f hreagair esan), cha do léugh mi riamh e; ach air dhomh sealtuinn thairis air aon uair thug mi fainear gu bheil e air a dheanamh suas araon de dh' eachdraidh agus de litrichean." Thug e 'n leabhar a làthair, agus ciod a bh' ann ach Tiomnadh Nuadh! Bha 'n t-Iudhach air tòs 's an ag co dhiuh a léughadh no nach léughadh e e. Ach mu dheireadh thuirt e ris féin,—"Ciod a' choire ni e dhomh fhaicinn le m' shùilean féin na nithean meallta 'tha air an cur a sios ann mu mhac Iòseph agus Mhuire? Ma léughas mi e bidh mi'n sin nas comasaiche air mearachd a' chreidimh Chriosduidh a leigeil ris, agus air cur an aghaidh an luchd-teagaisg." Thòisich e air a léughadh le suarráicheas agus le tair. Ach cha deach' e fad air aghaidh gus an robh 'chogais air a dùsgadh. Bho aois a leanabuidheachd bha e air a theagasc gu sealtuinn air Ios' o Nasaret mar mhealltair agus mar fhear mi-ghniomh; ach 'nuair a léugh e 'n t-Searmoin a thug Iosa seachad air a' bheinn, dh' eigh e mach, coltach ris a' cheannard-ceed, "Gu firinneach b'e so Mac Dhé." Léugh e air aghaidh gus an tainig e gu fulangas agus bàs Chriosd; ach 'n uair a thainig e gus an urning sin a chuir e suas air a' chrann, "Athair thoir maitheanas dhoibh," shil a dheòir gu frasach agus ghuil e gu goirt. Chaidh e 'n sin air aghaidh gu Gniombhra nan Abstol; agus chuir na thachair air latha na Cuingeis mòr ioghnadh air; ach dhrùigh iompachadh Shauil air na bu mhò na gach nì eile. 'An so ghlaodh e mach, "Co cinnteach 's a tha Dia Abrahaim anns na nèamhan, is e Ios' o Nasaret am Mesiah, Mac an Dé bheò! Agus co cinnteach agus is tusa, O Ios' o Nasaret, am Fàidhe fior agus am Messiah, bidh mise ann am dheisciobull agad! Nochd dhomhsa tròcair mar a rinn thu do'n ghaduiche air a' chrann! Guidh air mo shonsa mar a rinn thu air son do chéusadairean, ag ràdh, 'Athair, maith dha, oir cha robh fios aige ciod a bha e 'deanamh!'"

Bha mac so Abrahaim a nis 'na fhìor chreidmheach, agus bha e 'guidhe gu dùrachdach air son greasad latha na deuchainn, anns an robh e 'làn chreidsinn am biodh e air a chur fa sgaoil : oir bha fad-al air gus an tigeadh an t-àm anns am biodh e air aonadh ri luchd-leanmuinn Iosa, agus anns am biodh cothrom aige air a chur an cùill d'a chàirdean 's d'a luchd-dàimh a thaobh na feòla mèud nan nithe a rinn Dia air a shon, agus gu'n do rinn e tròcair air. Chaith e 'uine uile 'léughadh na Tiomnaidh Nuaidh, air an do chuir e mòr luach; oir gach uair a bha e 'g a léughadh bha 'thlachd dh'i a' dol ni bu mhò.

Mu dheireadh thainig latha na deuchainn. Dhòin se e fein mar a b'fhearr a dh'fheud e; ach a dh'aindeon na rinn e bha e air a dhíeadh. Chaidh a bhinn a thoirt a mach; b' e sin gu'm biodh e air a sgiùrsadh gu follaiseach aig trì caochladh amannan, agus 'na dhéigh sin gu'm biodh e air a phriosanachadh ré bliadhna. An uair a chual e 'bhinn shil a dheòir gu frasach; gidheadh cha d' rinn e gearan, no monbhur; agus ghabh e 'm peanas so mar bhuile caomh smachdachaidh o làimh Iehòhbah ag creidsinn gu 'n oibrich

gach nì chum maith an dream aig a bheil gradh do Dhia. Ré na h-ùine so bha'm mortair a' caitheadh a bheatha gu socrach ann am fochar an teaghlach a dh' ainmicheadh. Air aon là, 's an àm an deach biunn an Iudhaich a thoirt a mach, thainig dithis choigreach rathad an tigh-òsda 's an robh am mortair; agus air dhoibh a a bhi bruidhinn mu'n mhort, agus mu'n dòigh iongantaich anns an deach mac an òsdair as an t-sealladh, thurt aon diubh 's e 'sealtuinn air a' mhortair, a thainig a steach do'n t-seòmar aig an àm, " Cha chreid mi féin, a réir an innseadh a tha mi cluinnition uime nach 'eil e ro choltach 'na chruth, 's na dhealbh ris an òganach so." Cho luath 's a chual am mòrtair na briathran so chaochail a ghnùis, agus chaidh e air chrith: dh'fheuch e ri labhairt ach cha b' urrainn e. Air ball thuit amhuras air, agus chuireadh an lèinn e. An tòiseach dh' a'icheadh e na chnireadh as a leth; agus thug se e féin as air an luchd-ceasnachaidh gu ro ghléusda; ach 'n uair a thainig iad gus an fháine a fhuaradh aige, chaidh e 'na chabhaig. Mu dheireadh riun a chogais féin an ni nach b' urrainn d'a luchd-ditidh a dheanamh. " Cionnus (ars) aon de na breitheamh-na-ris is urrainn duit buanachadh ag cur sùil uile-léirsinneach lehòbhah g'a dùlau? Tha thu a'd' sheasamh air bruach an t-sluichd gu'n lochdar; agus mu'm bi thu air do shlugadh suas ann aidich do chionta." Le uamhas 's le oillt dh' aidich e 'chionta, o thoiseach gu deireadh. Thugadh a bhinn a mach: b'e sin a bhi air a sgiùrsadh ochd uairean, aig caochladh amannan, agus a bhi air a phriosanachadh fad shea bliadhna.

Fhuair an t-Iudhach a nis fa sgaoil, agus bha gach aon a' nochdadh mòran caoimhneis dha, agus a' gabhail truais dh'e air son na tamailt agus a challdaich a dh'fhuiling e. " Tha mi fada 'n ur comain air son ur caoimhneis (deir esan); ach cha'n urrainn mi ur truas a ghabhail: oir an nì sin a tha sibhse 'meas na chall, bha e na bhuannaehd do chur an céill dhomhsa."

An uair a bha am mortair a' fulaung a' pheanais a leagadh air, cha do mhothaich an t-Iudhach iarrtas air bith gu dioghaltas a dheanamh air, no buaidh-chaithream a dheanamh os a chionn. Bha e nis na Chriosduidh, agus dh'òl e gu domhain de spiorad an Tì sin " an uair a chàineadh e nach do chàin a ris; 'n uair a dh'fhuiling nach do bhagair." Lean e eiseimpleir Ioseph a thaobh a bhràithrean; oir chreid e gu'n robh an nì iongantach so o'n Tigh-earna. Chunnaic e ann an so, mar ann an ioma nì eile, gu'n toir an t-Uile-chumhachdach, eadhoin, air enilbheairtean Shàtain, agus air aingidheachd a chinne-daonna a chliù agus a ghlòir a chur air aghaidh, agus mar an ceudna maith a' phobuill.

VII.

TEAGASCCHAN GLIOCAIS.

THA e ceart co fior gu bheil dorchadas 'na sholus 's gu bheil duine aingidh 'na Chriosduidh.

2 Nochd Criosd le 'bhàs gu'm bu Mbae an duin' e, agus le 'ais-eiridh gu'm bu Mhae Dhia e

3 Ma tha sinn toileach cuidichidh Dia leinn: agus ma tha sinn tréibh dhireach gabhaidh Dia ruinn.

4 Tha e cosmhul ri Dia a bhi 'g iocadh maith air son uile—tha e cosmhul ri duine a bhi 'g iocadh maith air son maith—tha e cosmhul ri ainmhidh a bhi 'g iocadh uile air son uile; agus tha e cosmhul ri deamhan a bhi 'g iocadh uile air son maith.

5 Giùlainibh sibh féin gu h-umhal d'an taobh-san a ta os bhur ceann; gu càirdeil d'an taobh-san a ta 'n coimeas inbhe ruibh féin; gu h-iriosal d'an taobh-san a ta an inbhe ional; gu tròcaireach d'an taobh-san a ta 'nan naimhdean; agus gu gràdhach a thaobh nan uile.

6 Tha Dia a' gabhail càraim de gach duine mar nach biodh ann ach e féin; agus de na h-uile dhaoine mar nach biodh ann ach aon duine.

7 Ma tha na daoine maithe fo bhròn cha'n ann do blàrigh gu bheil iad co maith, ach do blàrigh nach 'eil iad ni's fearr.

8 Biodh eagal Dé oirbh air son a chumhachd; earbaibh as air son a ghliocais; gràdhachibh e air son a mhaithéis; molaibh e air son a mhòrachd; creidibh e air son 'fhlàireantachd; agus deanaibh aoradh dha air son a naomhachd.

9 Is neoni gach crèutair an coimeas ri Dia; ach is neoni da rìreadh iad as eug'ais Dé.

10 Feudaidh gach fior Chriosduidh buaidh-chaithream a dheanamh ann am bàs Chriosd, ag rádh, "O! bhàis c' àit am bheil do ghath? O! uaigh c' àit am bheil do bhuaidh? O! ifrinn c' àit am bheil t-uambunn? O! a shaoghail c' àit am bheil do ghàmhlas? O! a pheacaidh, c' àit a bheil do neart? O! m'anam, c' àit am bheil do luchd-dìtidh?"

11 Aidich Criosd—gràdhach 'ainm—thoir géill d'a aitheantan—bi umhal d'a chrrann-céusaidh. Tha Criosd gràdhach—tha 'ainm milis—tha 'theagasc fior-ghlan—tha 'aitheantan réusanta—tha 'chrrann-céusaidh urramach. Tha e 'na mhiorbhuil do na h-ainglibh—biodh e do dhaoinibh mar sin mar an cùdha.

12 Cia mar a tha e comasach dhuit a bhi ann a d' bħreitheamh air eridhe duin' eile, an uair nach aithne dhuit do chridhe féin?

13 Mar is mò an creideamh is ann is mò an irisleachd.

14 Tha aithreachas a' toiseachadh ann an irioslachadh a' chridhe, agus a' eriochnachadh ann an ath-leasachadh na beatha.

15 Tha sinn a cuimhneachadh nithe lionmhora bu chòir dhuinn a dhì-chuimhneachadh, agus a' dì-chuimhneachadh nan nithe a bu chòir dhuinn a chuimhneachadh.

16 Bi aoibhneach gun bhi amайдeach, agus bi stolda gun bhi dubhach.

17 Mar nach urrainn sinn a bhi beo gu nàdurra gun Dia, ni mò is urrainn sinn a bhi beò gu sona gun Dia.

18 Mar is mò tha eagal Dé oirnn, is ann a's lugha a bhios eag-al dhaoine.

19 Tha làthaireachd glòire Dhé ann am flaitheas—tha làthaireachd a chumhachd air thalamh—tha làthaireachd a cheartais ann an ifrinu; agus tha làthaireachd a ghràis maille r'a phobull féin. Ma dhiùltas e dhuinn a làthaireachd chumbachdach tuitidh sinn gu neon—ma dhiùltas e dhuinn a làthaireachd ghràsmhor tuitidh sinn 'sa pheacadh—ma dhiùltas e dhuinn a làthaireachd thròcair-each tuitidh sinn gu h-ifrinn!

20 Iadsan nach éisd ri Criod ann an là a ghràis, ag ràdh, "Thigibh a'm ionnsuidh," cluinnidh iad e ag ràdh, "Imichibh uam," ann an là a bhreitheanais.

21 Labhrar mòran mu chreideamh, ach cha tuigear a' bheag mu thimchioll gus am bi a' choguis air a dùsgadh; an sin chi duine luach an anama, agus fheum air Slànuighean.

22 Tha gach uile pheacadh a' sruthadh o mhì-chréidimh.

23 Mar a ta au sneachd ann féin fuar, gidheadh tha e a' blàth-achadh agus ag ath-ùrachadh na talmhainn; mar sin tha àmhghair-ean an t-saoghal so, oir ged a tha iad anna féin searbh, gidheadh tha iad a chum buannachd do anam a' Chriosduidh.

24 Is nì cianail agus muladach, àmhghar siorruidh a chosnadh le suaimhneas meallta.

25 Ma tha e 'na thoil-inntinn duit fior aoradh a dheanamh do Dhia air an talamh, arduichidh e thu chum aoradh a dheanamh dha ann am flaitheanas. Mar so atharraichidh t-àite, ach cha 'n atharraich thu t-obair.

26 Cha 'n 'eil ni eagallach 'sa bhàs ach na rinneadh le'r caithe-beatha féin.

27 Cha 'n 'eil ùrnuigh a' co-sheasamh ann an oirdhearcas cainnte, ach ann an neart gràidh, agus trèibh dhireas creidimh.

28 Trid an Lagha tha eòlas air a' pheacadh, ach trid an t-Soisgeil tha eòlas air Criod.

29 Trid àmhghair, tha Dia a' cur dealachaidh eadar an duine a ta e 'gràdhachadh agus am peacadh a ta e 'fuathachadh.

30 Tha flaitheanas 'na là a ta gun nèul a chum a dheanamh doreha; agus gun oidhche chum crioch a chur air.

31 Cha 'n 'eil gràs agus glòir ach mar a' ghucag agus am blàth: oir ciod e gràs ach glòir air tòiseachadh? agus ciod e glòir ach gràs air a dheanamh iomlan?

32 "Eisidhbh ri teagasc agus bitibh glic, agus na diùltaibh e. Is beannaichte an duine sin (deir Criod) a dh' éisdeas rium, a' deanamh faire aig mo gheataibh gach là a' feitheamh ag ursainnibh mo dhorsa."—Gnàth. viii. 33, 34.

VIII.

GNATH-FHOCAIL.

Cha deanar banas-tighe air na fraithean falamh.
 Cha naimh mòr do dhuine gionach.
 Cha suaicheantas Còrr air cladach.
 Cha 'n 'eil di-chuimhn ann a's boidhche na'n di-chuimhn ghléidh-teach.
 Cha 'n 'eil airc ann gu airc na h-ainnis.
 Cha dean thusa toll 's nach cuir mise cnag.
 Cha toir duine rath air éigin 's gheibhearr e gun éigin idir.
 Cha deanar buannachd gun chall.
 Cha ghléidh an dall an ràthad-mòr.
 Cha 'n ioghnadh duine dall a dhol le h-alld no thar creig'.
 Cha 'n 'eil do dhuine sona ach a bhrefh, ach bithidh duine dona na lom ruith.
 Cha 'n 'eil ann ach fear ri caomhnadh 's fear ri caitheadh.
 Cha chòir an t-each glan a chur thuige.
 Cha 'n 'eil an cuid 's an onoir aca.
 Cha d' théid ardan nam ban fo'n tìir.
 Cha mhisde cùil għlan a rannsachadh.
 Cha d' rinn uisge glan riamh leann maith.
 Codal nam con 's a' mhuiilean 's na mnaith a' criathradh.
 Cha 'n e cruadhach na h-àtha sealltuinn foipe.
 Cha 'n 'eil dearbhadh gun déuchainn.
 Cha seas a' bħréug acli air a leth-chois.
 Cha lugha 'n fħoill no na freiceadain.
 Cha 'n ann gun fħios coma 'ni an croman fead.
 Cha 'n fħac' thu bò do d' chrodh ffein an diugh.
 Cha 'n 'eil e beag boidheach no mòr grannda.
 Cha d' fħuair sūl ghionach riamh cùnradh maith.
 Cha robh bolg falamh riamh sàthach.
 Cho corrach ri ubh air droll.
 Cha leig neach d'a dħeòin a chòir-bhreith le duine beò air bith.
 Cha teich earb le 'faicinn.
 'Chaileach an gabh thu'n righ? Cha għabbi 's nach gabh e mi.
 Cha 'n fhaigheadh tu so ged b'e 'n righ brath'ir do mhàthar.
 Cha robh do chuid riamh air chall.
 Cho geal ri sneachd na h-aon oidhche.
 Cnò o uachdar a' mhogail.
 Cha bhi ath sgeul air droch sgeul.
 Cluinnidh tu air a' chluais is buidhr' e.
 Cha chluinn e ach nas binn leis.
 Cha 'n 'eil dorus gun laib, 's tha cuid aig a bheil a dhà.
 Cha tuit guidheachan air clach no air crann.
 Cha 'n fhaighearr an dé air ais an diugh.
 Cha tēich ach cladhaire 's cha 'n fħuīrach ach sèapaire.

Cha d' thig á soitheach ach an deoch a bhios ann—no, Cha tig as a' phoit ach an toit a bhios innse.
 Ciod a dh' iarradh tu air bò ach gnòsd?
 Cha'n fhaighear maith gun dragh.
 Cha b'e'n eù mu ehnàimh e.
 Cha'n fhuiling onoir clùd.
 Cluich a' chuilein ris a' mhial-chù.
 Cha d' ith na coin an aimsir.
 Cridhe circ an gob na h-aire.
 Cho umhal ri luch fo spòg a' chait,
 Cha choisín balbhan earasaíd, 's cha'n fhaigh amadan oighreachd.
 Cha do thréig Fiann riamh caraid a làimhe deise.
 Cha bhi 'm bochd sòghail saibhir.
 Cha'n eil cleith air an ole ach gun a dheanamh.
 Cha'n eil saoi gun choimeas—no, Gheibh Gàedheal féin a leth-bhreac.
 Cha tig smuainte maith á cridhe salach.
 Cha do bhris fear riamh a bhogha nach d'fheum ueach eile 'n t-sreang.
 Cha d' fhuair Conan riamh dorn gun dorn a thoirt 'na éirie.
 Cinnidh a' chriontachd, ach théid an ro-chriontachd a dholaidh.
 Cha tig air a' cholainn nach fhéumar fhlolang.
 Cha d' dhùin dorus nach d'fhosgail dorus da.
 Cha bhi cuimhn' air a' mhaith a bha, ach bidh cuimhne gu bràth air a' mhaith a bhitheas.
 Cha'n fhaigh fear mabach modh.
 Cleachdadhl a ni teòma.
 Còrdadh a réubas reachd.
 Ceilidh seirc aineamh, no gaoid.
 Co-dhaltas gu céud 's càirdeas gu fishead—no, 'S caomh le fear a charaid, ach 's e smior a chridhe 'cho-dhalta.
 Co-dhalta nach dearbh àite, 's mairg a dh' àraich duine riamh.
 Cha chinn feur air an rathad mhòr, na còinneach air a' chloich a bhithear a' sior ghluasad.
 Cha chreid thu 'n t-aog gus am faic thòh 'n t-adhlacadh.
 Cha d' théid plàsd' air bagairt.
 Cha bhi dàil air aran fuinte no air fodar buailte.
 Cha d' thainig eun glan riamh á nead a' chlambain.
 Cha tabhair thu an aire gus an teid am bior a' d' shùil.
 Cha'n iad na ro chléirich a's fearr.
 Cha bhi luathas agus grinneas.
 Cha'n eil eadar an t-amadan 's an duine glie ach tairgse mhaith a ghabhail 'n uair a gheibh e i.
 Cha tuig òig' aimbeairt, 's cha tuig amadan aimhleas.
 Cha'n ann do'n ghuin an gàire.
 Cha'n eil eadar duine agus tuille fhaotuinn ach na tha aig' a chaitheadh.
 Cha'n ionnan iùl do dhithis, no slighe do thriùir.

Coidilidh duine air gach eneidh ach a chneidh fèin.
 Claidheamh an làimh amadaid, 'us slachdan 'an làimh òisich.
 'Chuid nach 'eil air an t-slinnein tha e air a' chliathaich.
 Codal a' mhuileir 's an t uisge 'dol seachad.
 Cha 'n olc a' chreach as an gleidhear a leith.
 C' ait am bitidh na puit, nach faigheadh na fidhleirean.
 Cha dean eas làidir nach ith brù mhòr.
 Cha dean aon smeòrach samhradh.
 Cha do thilg le 'aon làmh nach do chruinnich le dhà làimh.
 Ciod is misde duine 'chreach mar lughaid a phòr e.
 Chuir e 'bhàt air acair.
 Cha d' fhàg e clach gun tionndaidh.
 Cho eòlach 's a tha 'n ladar air a' phoit.
 Cha 'n e mo charaid a ni m' aimhleas.
 Cha d' rinn "theab" riamh sealg.
 Cha bhi seasamh aig droch bheart
 'Cha d' theid an sionnach nas faide 'na bheir a chasan e.
 Cha 'n 'eil beairt 'an aghaidh na h-éigin.
 Cha 'n fhiach sgéul gun urrainn.
 Cha toir a' bhò do'n laogh ach na th'aice.
 Cha bhris mallachd cnàimh.
 Cha lion beannachd brù.
 Cha d' fhuair neach riamh a thuarasdal gus an do choisiu e e.
 Cinnidh mac o mhi altrum ach cha chinn e o'n aog.
 Cha d' òrduich Dia do'n duine bhochd an dà latha cho olc.
 Cha robh brù mhòr riamh 'na seise mhaith do neach eile.
 Cha 'n urrainn mi ulag ithe 's an teine 'sheideadh.
 Cosmhul ri mo sheana bhrògan, gach latha 'dol am miosad.
 Cha 'n fhacas air neach eile nach bu chòir dhuinn a ghabhail
 thugainn fèin.
 Cha duine glic a théid gu tric do'n bhaile-mhòr.
 Cha 'n 'eil ann ach an gad air an robh 'n t-iasc.
 Cha robh coille riamh gun chrionach.
 Cha 'n fhaod an ciontach a bhi reachdach.
 Cha bhuadhaich am meata.
 Comhfhurtachd an duine dhona, duin' eile co dona ris fèin.
 Cù 'n dà fhéidh 's minic a bha fbiadh air chall.
 Cha 'n e 'm muilean nach bleith ach an t-uisge nach ruith.
 Cha nigh na tha dh' uisge 's a' mhuir ar cairdeas.
 Cha 'n fhacas fear-faighe riamh gun *tombaca*.
 Cha do mhilleadh maith ri h-ole dhiubh.
 Cha dean "thugain" céum, 's cha do chailleadh "theab."
 Cha 'n ioghnadh boladh nan sgadan a bhi air an t-soitheach
 s am bi iad.
 Cha 'n 'eil eadar an t-amadan 's an duine glic, ach gu'n ceil an
 duine glic a riùn agus gu'n innis an t-amadan e,
 Cha reic e 'chearc 's an latha fhliuch.
 Cha stad na tràithean, 's cha 'n 'eil bàgh aig seòl-mara.

Cha b'e 'n clò ciar nach b' fhiach fhùcadh.
 Cha sgéul rùin e 's fios aig triùir air.
 Cha 'n fhiorsach mur feòraich.
 Cha 'n e 'm bròd a theirig air ach am beagan fearainn.
 Cha d' fhuair droch bhuanacha riamh coran maith.
 Cha 'n 'eil gach iuchair 's an tir crochta ri aon chrios.
 Cha dean am balbh bréug.
 Cha diol "toileach" fiach.
 Cha dligne do pheighin fois.
 Cha 'n e rogha nam muc a gheibh fear-na-faighe.
 Cha 'n fhaigh cù gortach cnáimh.
 Cha 'n e 'n tochra mòr a ni 'n tiomna' beairteach.
 Cha tug thu do long féin gu cala fathasd.
 Cha diùld peann bréug.
 Cha tuigear féum an tobair gus an traoigh e.
 Cha d' thug thu rib' as fheusaig.
 Cha chuimhnich fear-gionach a chù gus am bi 'bhrù làn.
 Cha chat mi nach aithnich blàthach.
 Cha 'n fhearr an t-sàill a lobhadh na 'toirt do na coin.
 Cha 'n i 'bhò a's airde géan is mò bainne.
 Cha 'n fhuiling am broc 's an t-slochd ach e féin.
 Cadal na caorach 's an dris.
 Cha do bhuidhinn thu air na cairtean nach do chaill thu air na
 disnean.
 Cumaidh an gearr-phoc urrad ris a' chora-phoc.
 Cha sgain māthair leinibh.
 Cha 'n fheud duine fàs beairteach mar leig a bhean leis.
 Cha bhi each iasaid a chaoidh sgith.
 Cha bhi aon duine crionna am measg mile amadan.
 Chi duin' aeraach fada uaithe.
 Cumhachd do charaid agus tràillealachd do nàmhaid a dhù'cha.
CLANNA NAN GAEDHEAL ri guailean a chéile.

C U M A A N T R I U B H A I S .

Cromadh gun ghainne 's a' chaol; aon 'eanga deug 's an osan;
 seachad eang am beul a theach, is tearc an neach do nach fogh-
 sinn; air a cuma gu direach, agus trì na gobhall.

- + Cha chòrd amadan 'us airgiod.
- + Cha chàirdeas càirdeas ceannaichte.
- + Cha toir tiom urram do ghlinnis duine.
- + Cha 'n 'eil carraig air nach caochail sruth.
- + Cha 'n 'eil eridhe nach 'eil cealgach 's cha 'n 'eil teanga nach
   'eil bréugach.
- + Cha chuir an t-uisge chaidh seachad air falbh am muillean.
- + Cuir an diollaid air an each cheart.
- + Cha 'n fhearr an t-urras n'an t-earras.
- + Cha chailear na theid 'an cunnart.
- + Cha leagar craobh le buille.

- + Cha 'n fhuirich tiom na seòl-mara ri neach air thalamh.
- + Cha'n òr a h-uile rud buidhe.
- + Cha toir bòiehead goil air a' phoit.
- + Cha bli fios agad co do charaid gus am bi thu 'san eisiomail.
- + Cha 'n 'eil casan aig bréugan, ach tha sgiathan aig tuaileas.
- + Cas air creidheil 's làmh an cuigeil comharr a air deadh bhean-tighe.
- + Cha 'n fheud thu bhò riadh 's am bain' ol.
- + Cha dean sealbh air bith beairteach esan aig a bheil cridhe bochd.
- + Cha tig an còta fada co maith do na h-uile fear. }
- + Cha 'n e idir "Cò i?" ach "Ciod a th'aice?"
- + Cha bhuannachd dad air bith ach na gheibhean le h-onoir.
- + Cluinnidh am bodhar fuaim an airgid.
- + Cha bhi fear feargach gun truaighe.
- + Cha 'n airidh air socair an neach nach fhuiling docair.
- + Cha dean a' ghlòir bhòidheach an t-amadan sàitheach.
- + Cha d'amais air deagh iarrtaiche na b' fhearr na deagh dhiùltach.

(*R'a leantuinn.*)

IX.

G E A R R-S G E U L A N.

THA 'N sgéul a leanas air aithris mu bhalachan beag a bhuiineadh do aon de eileinean a Chuain Deis. Bha 'm balachan so a bha mu cheithir bliadhn' déug a dh'aois, air a chur air bòrd air luing, maille ri triùir eile, chum a bhi air an toirt do dh' America, far an robh ceairdean 'us ealadhain ri bhi air am fòghlum dhoibh. Thug an sgiobair peiteag ro eireachdail de eudach uaine do *Hoopoo* (oir b'e sin ainnm a' ghiullain), agus bha i anabarrach luachmhor 'na bheachd. Air aon latha, goirid an déigh dhoibh seòladh, le tuit-eamas éigin thuit *Hoopoo* thar an taobh. Thilg aon de na seòl-adairean seana chliabh a bha air bòrd airson eunlaith a ghleidheadh, 'na dhéigh. Bha 'n soitheach aig an àm fo làn a h-eudaich, agus mu'n deach aig an sgiobadh air a h-astar a thoirt uaipe bha *Hoopoo* fada 'n an déigh. 'N uair a thainig e 'n uachdar 's a fhuair e sealladh air an luing dh' oidhripich e snàmh 'na déigh; ach 'nuair a chunnaic e, an àite 'bhi buidhinn oirre gur h-ann a bha e 'call, thuit a mhisneach. Chuir e 'n sin suas ùrnuigh dhùrachdach ri *Acooa*, an dia bréige d'an robh e deanamh seirbhis, agus bhòidich e dha, nan saoradh se e o'n ghàbhadh 's an robh e gu'n tugadh e dha a' pheiteag uaine mar thabhartas 'n uair a philleadh e air ais. Thug e 'n sin fainear do'n chliabh, agus 'n uair a fhuair e greim air theasraig se e féin gus an d' thugadh air bòrd e. Ré na bha

roimhe de'n turas cha 'n fhacas a' pheiteag uaine uime; agus nan iarradh aon de'n sgiobhadh air a cur air, 's e 'theireadh e, " Cha bhuin i dhomhsa—choisrig mi i do *Acooa*. Nan tugadh ueach air bith làimhseachadh suarrach do'n pheiteig mheasadh *Hoopoo* e mar thàmait do *Acooa*, agus bhiodh e ro dhuilich. Fad'an déigh dha America a ruigheachd cha 'n fhuilingeadh e do neach air bith meur a chur air a' pheiteig; agus cha 'n fhaca se e féin fa sgaoil o 'bhoid gus an d' fhoillsich an Dia fior dha nach "dée iadsan a nithear le làmhan."

'Bheil thusa 'léughadair a' deanamh tair ann ad chridhe air a' ghiullan so air son a leithid de dh' aineolas a nochdadadh. Feud-aidh e bhi gu'n d' fhiosraich an Tighearna thusa le trioblaid éigin, agus am feadh a bha thu ann an sàrachadh gu'n do gheall thu, nan deanadh e fuasgladh ort, gu'n tugadh tu thu "féin suas da mar bheò iobairt naomha, thaitneach;" ach mo thruaighe! eo luath 'sa chaidh an cunnart seachad dhi-chuimhnich thusa do bhòidean agus phuill thu rìs ri t-amaideachd. Ma tha thu mothachail gur h-e so do chor, dean, eadhoin a nis, deifir gu d' bhòidean iocadh do'n Tigheana mu'm bi e tuille 'us anamoch.

"THA DIA 'G AM FHAICINN."

Tha meirlich 'am beachd ma theid ac' air a bhraid a chleith o'n co-chréuatairean gu bheil iad sàbhailte. Bho cheann beagan bhliadhna chan bha duine sauntach, éucorach aon an eearn àraidih de'n Ghàedhealtachd, nach 'eil sinn a' dol a dh' ainmeachadh eig an àm, a bha cleachdta ri goid an arbhair á achaidhean a choimhlearsnach. Air aon oidheche thug e leis a mhac, balachan beag mu aois ochd bliadhna dh' aois. 'N uair a bha eallach trom ceangailt' aige, dh' amhaire e mu'u cuairt air gach rathad, air eagal gu'n robh neach air bith 'ga fhaicinn. 'N uair a rug e air an eallach a chur air a dhruim, thuirt a mhac, "Tha aon rathad nach d amhaire sibh." "Ciod an rathad a tha'n sin?" d' fheòraich 'athair, a' clisgeadh le h-eagal; oir shaoil e gu'm fac' am balachan ni-eigin. "Dhi-chuimhnich sibh amharc suas gu nèamhl air eagal gu bheil Dia 'g ar faienn," ars' am ballachan. Bhuin an t-achmhasan so eo géur ri coguis a' mheirlich 's gu'n d' fhàg e 'n t-eallach arbh-air 'an sud; agus cha do dhì-chuimhnich e fhad 's bu bheò e, au fhìrinne a theagaig a mhac dha, 's e sin, gu bheil Esan leis an co-ionnan

"_____dorchadas
'Us solus glan nan trà'

a ghnàth a' sealtuinn air. Cia 'sona 'bhitheamaid nan cumamaid so 's gach àm far comhair.

X.

N A I G H E A C H D A N.

Tha mòran gluasaid 'an *Canada*, araon Lochdrach, agus Uachdrach, aig an àm so. Tha còrr 'us trì cheud de na daoine a's comasaiche 'am *Montreal*, a thuille air mòran eile 'an caochladh àitean, 'an déigh dol an co-bhoinn gu *Canada* a chur fa sgaoil bho riaghala dh Bhreatuinn, agus gu 'aonadh ri Staidean America! Tha e coltach gur h-e na cisean troma 'bha air an leagail air cinneas *Chanada* mu'm feudta 'reic anns na Staidean is aobhar do'n nì so. Tha sluagh nan Staidean a'dol gu mòr an lìonmhoir eachd gach bliadhna; agus do blàrigh gu bheil ceairdean, 'us eala-dhain de gach seòrsa 'g an eur air an aghaidh gu beothail, 's gu'm bheil iad a' faotuinn cruithneachd *Chanada* co achdarra, cha'n 'eil iad a' deanamh na h-urrad air àiteach fearainn 's a b' àbhaist doibh. Cha lugha na ceithir tasdain de chis a tha tuath *Chanada* a' паigheadh air sen gach baraille de mhin chruithneachd a tha iad a' reic anns na Staidean; agus 's e 'tha 'n am beachd, mu gheibh iad an dà dhùithaich aonadh r'a chéile, 's a bhi fo'n aon riaghala dh, gu'm faigh iad prísean nas àirde air cinneas an cui'd fearainn. Ach tha ioma nì eile 'bhiodh, gun teagamh, co féumail a thoirt fainear mu'n iarradh iad iad féin aonadh ri America, ri prísean a' chruithneachd. Tha sinn 'am barail gu'n do nochd sinn cheana gu soilleir d'ar léughadairean, co ceart, agus co iochdmhor 's a tha laghannan Bhreatuinn 'an comeas ri laghannan eucorach, agus an- iochdmhor America. Ged nach biadh aobhar air bith aguinn ach a mhàin air son nan tràillean bochda a tha'n tràs' a' mealtuinn an scorsa an *Canada*, tha sinn an dòchas gu'n teid na bheil iad ag iarraidh 'nan aghàidh. Tha tuineachas ann an *Canada* Uachdrach ris an abrar *Wilberforce Settlement*, anns nach 'eil duine ach tràillean a theich o'n daorsa chruaidh 's an robh iad 's na Staidain; agus ma gheibh muinntir *Chanada* na bheil 'n am beachd, bidh na daoine-dubha so gun tearmunn, gun didein; agus feudaidh an sealbhadairean an spionadh leò, agus iad féin 's an sliochd a chumail ann an daorsa mar a bha iad roimhe.

A mach o na dh'ainmich sinn, tha gach nì a' dol air an aghaidh gu ro mhaith 'an *Canada*; agus tha ceaird 'us cosnadh sònruichte beothail; ach tha mòran diubh nach 'eil 's nach bi toilichte leis an *Achd* mhi-shealbhail ud air an d'rinne sinn iomradh roimhe, agus a thog urrad dhionib' 'n am measg.

Tha 'n cunntas mu dheireadh a fhuaradh á Innsean na h-àird an Ear ag ràdh gu bheil mòran dolaidh air a dheanamh mu dhaingneach *Mhooltan* le tuiltean a thainig anns a' chearn sin. 'S an àm an do sgrìobhadh, bha'n còmhnaid ud uile air a chòmhda ch le uisgeachan. Tha gach nì eile 'dol air an aghaidh gu socrach, sàmhach,

Tha *Kossuth* 's a' chuid eile de na *Hungarianich* fathasd anns an "Tuire, agus tha sinn 'am barail nach do chuir na *Russianaich* no na h-*Austrianaich* tòir air bith orra o'n a chunnaic iad gu'n deach Breatunn 's an eadraiginn. Cha mhò 'tha na Turcaich a' cur dragh orra.

Tha *Prussia* air tighin gu fois. Tha 'n Fhraing a' marsuinn sàmhach. Tha 'n Spàinn 'us *Portugal* gun chogadh; ach air bheag loinn.

Tha mòran mì-riaghailt a' dol air aghaidh 'an Eirinn mar is àbhaist. Cha'n 'eil seachduinn a tha 'dol seachad anns nach 'eil dithis no triùir air am mort. Nach ann duinne 'thigeadh a bhi taingeil air son na fois agus na tearuinteachd a tha sinn a' meal-tuinn.

Tha sinn duilich gu'n tainig briseadh beag air slàinte na Bàn-righinn o'n a chaidh i air a h-ais do Shasunn: ach tha i rìs air ghluasad.

Tha 'n t-seana Bhà-righinn—bantrach Righ Uilleam IV.,—ann am fior dhroch shlàinte, agus cha'n 'eil mòran fiughair gu'n tig i uaithe. Mar so tha sinn a' faicinn nach

"—'eil neach o thrioblaid saor
'Am measg a' chinne-daonn' air fad "

Tha 'n *Cholera*, taing do Dhia, an déigh ar rioghachd fhàgail aon uair eile. Tha e air a ràdh gu bheil luchd-riaghlaidh na rioghachd gu latha Traisg a ghairm, a chum buidheachas a thoirt do'n Tì uile-thròcaireach a chunnaic iomchuidh a shlat-smachdachaidh a thoirt air falbh.

Tha prìsean na féudalach a' marsuinn co iòsàl 's a bha iad. Tha lòn ro phait agus achdarra gu leòir. Cha'n 'eil e coltach gu'm faighean mòran de mhaith a Bhuntàta air a' bhliadhna so. Tha sinn a' cluinnntinn an aona ghearan air anns gach àite. A' chuid a bha anamoch gun chur dh'e cha d' fhuras dad idir d'a mhaith. Fhuaradh a' chuid eile de'n bhàrr cruinn air a' bhliadhna co sàbhailte 'sa fhuaradh riagh e.

N. B. All communications in future to be addressd to **PATON & RITCHIE, 3, Hanover street, Edinburgh.** Those Subscribers in arrears are requested to remit to the Publishers without delay.

Published by **PATON & RITCHIE, 3 Hanover Street, Edinburgh.**

AGENTS:—Thomas Murray, Argyle Street, Glasgow. Charles Paton, Perth. Lewis Smith, Aberdeen. James Smith, Inverness. J. Allen, Elgin. D. Cameron, Aberfeldy. D. Mackenzie, Nairn.

Printed by WILLIAM GILCHRIST, 145 Argyle Street, Glasgow.

